

40 jaar Auteursrechtbelangen

Een meerjarenoverzicht
1984 - 2025

40 jaar Auteursrechtbelangen

© 2025 - Stichting Federatie Auteursrechtbelangen

Inhoud

Meerjarenoverzicht 1984 – 2025	1
Bestuurders Auteursrechtbelangen 1984 – 2025	42

1984

Op 3 juli wordt de Stichting Auteursrechtbelangen opgericht onder voorzitterschap van Rob Stuyt.

V.l.n.r. Willem Wanrooij,
Robert Veltman Fruin,
Jan Verhagen, Lex van
Delden, Rob Stuyt

De vergadering van aangeslotenen neemt 27 september twee resoluties aan:

1. Naar aanleiding van het interimrapport 'Piraterij van auteursrechtelijk beschermde werken' van de interdepartementale werkgroep Piraterij, onder voorzitterschap van mr. E. Lukács, bepleit de stichting:
 - nader overleg over de mogelijkheid voor organisaties om zelfstandig in rechte te kunnen optreden namens de achterban;
 - samenwerking en samenspraak met de overheid op het gebied van publieksvoorlichting.
2. De stichting toont zich verheugd over het initiatief van minister Brinkman van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur tot het invoeren van een wettelijke regeling met betrekking tot het leenrecht, maar betreurt in hoge mate dat de minister niet voornemens is deze materie langs

auteursrechtelijke weg te regelen. Daardoor beperkt de regeling zich tot boeken en openbare bibliotheken en zijn er tal van cultuurpolitieke elementen voorzien die niet stroken met de auteursrechtelijke uitgangspunten.

Op 6 november, ten tijde van de behandeling van de begroting van Justitie, biedt de stichting een open brief aan over de economische betekenis van het auteursrecht en de noodzaak van een adequaat auteursrechtelijk stelsel voor de instandhouding en verdere ontwikkeling van de mogelijkheden tot informatieoverdracht en tot communicatie. Gewezen wordt met name op de noodzaak van onderzoek en beleid met betrekking tot het macro-economisch belang van het auteursrecht, en op het onderbemande ambtelijke apparaat dat belast is met de totstandkoming van als noodzakelijk ervaren auteursrechtelijke wetgeving. Voor deze open brief, in feite de openbare aftrap van de stichting, is veel belangstelling in de pers.

1985

Op 11 juli schrijft de stichting een brief aan minister van Justitie Korthals Altes waarin zorgen worden geuit over de trage voortgang van drie belangrijke onderwerpen: heffing op beeld- en geluidsdragers, naburige rechten en piraterij.

In 1985 komt naar aanleiding van de open brief uit 1984 de dialoog op gang met de ministeries van EZ, WVC en Justitie.

Op 13 december wordt het regeringsstandpunt 'piraterij van auteursrechtelijk beschermde werken' aan de Tweede Kamer aangeboden: de stichting dringt aan op een spoedige behandeling.

1986

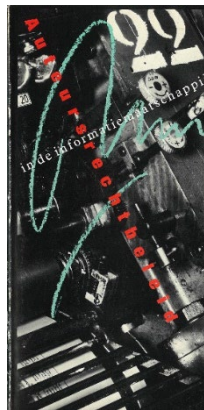
De ministers van Justitie en WVC bieden op 3 maart de Tweede Kamer een positief regeringsadvies aan over de ratificatie van de Conventie van Rome uit 1961 zodat ook in Nederland naburige rechten aan uitvoerende kunstenaars, producenten van fonogrammen en omroeporganisaties kunnen worden toegekend. De stichting is verheugd en biedt medewerking aan bij de totstandkoming van wetgeving en uitvoering van de regeringsvoorstellen.

Op 23 maart wordt de Stichting Reprerecht aangewezen als eigenrechtorganisatie voor de incasso van reprogelden in de publieke sector.

In 1986 wordt de tijdelijke leengeldregeling tot 1990 in de Welzijnswet opgenomen.

Op 30 april dient de Europese Commissie haar voorstel voor de richtlijn 'televisie zonder grenzen' in. De stichting neemt deel aan de hoorzitting die het ministerie van EZ hierover organiseert.

Op 10 april biedt de voorzitter van de stichting, Rob Stuyt, de resultaten van het eerste onderzoek naar het economisch belang van het auteursrecht in Nederland aan minister Korthals Altes van Justitie aan. In opdracht van de stichting heeft de Stichting voor Economisch Onderzoek der Universiteit van Amsterdam (SEO), onder leiding van prof. J.L. Kramer, de toegevoegde waarde van het auteursrecht aan het Bruto Nationaal Inkomen geïnventariseerd. Deze werd beraamd op ruim 8 miljard, groter dan die van traditionele bedrijfstakken als chemie, horeca, zeevaart en luchtvaart tezamen, of die van de verzekeringsbranche. Om te voorkomen dat bij de voorbereiding van een regeerakkoord de auteursrechtelijke vraagstukken uit het oog zullen worden verloren, vraagt de stichting op 16 juni hiervoor aandacht bij de formateur de Koning.

Overleg tussen de werkgroep public relations van de stichting, de commissie voorlichting van de Vereniging voor Auteursrecht en het ministerie van Justitie leidde tot een kwalitatief publieksonderzoek, in opdracht van de Rijksvoorlichtingsdienst uitgevoerd door het bureau Intomart Qualitatief. De Auteurswet blijkt massaal te worden overtreden en de kennis van auteursrecht blijkt gering. Vervolg op dit initiatief is een samenwerkingsverband van voornoemde partijen en het ministerie van WVC. Voorbereidingen worden getroffen voor voorlichtingsactiviteiten rond de viering van 100 jaar Berner Conventie 1886 en, in 1987, 75 jaar Auteurswet 1912. Dit resulteert in de oprichting van de Stichting Auteursrechtmanifestaties.

De eerste activiteit is de organisatie van het tweedaags symposium "Auteursrechtbeleid in de informatiemaatschappij" in de Ridderzaal te Den Haag op 20 en 21 november. Tot de sprekers behoren de ministers van Justitie en WVC; er waren 275 deelnemers.

Foundation for
Copyright Promotion

1987

De regering biedt de Tweede Kamer het wetsvoorstel tot bestrijding van piraterij van auteursrechtelijk beschermde werken aan. De stichting is tevreden over de voorstellen.

Tevens worden wetsvoorstellen ingediend betreffende ratificatie van de verdragen van Rome 1961 en Genève 1971.

Overleg met de stichting begint over een conceptwetsvoorstel voor een wettelijke regeling van de naburige rechten.

De regering presenteert een notitie over een vergoeding inzake het privé-kopiëren van beeld- en geluidsdragers. De regering is voorstander van een wettelijke vergoeding op de dragers. De stichting vertegenwoordigt de belangen van rechthebbenden op de hoorzitting. Zij wordt door het ministerie gepolst over de contouren en modaliteiten van een wettelijke regeling van deze vergoeding.

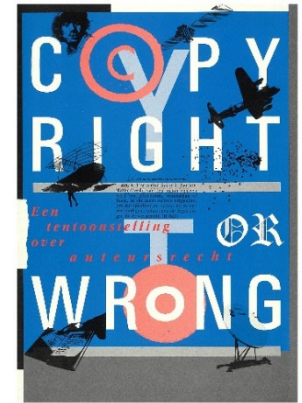

Met financiële steun van de ministeries van Justitie, WVC en EZ, van de stichting en een aantal particuliere sponsors wordt in het kader van 75 jaar Auteurswet 1912 een indrukwekkende voorlichtingscampagne gelanceerd, met als onderdelen:

- een onderwijsproject, gericht op de middelbare schooljeugd, met een novelle van Mies Bouhuys, verfilmd tot een 25-minuten durende video en een docentenhandboek en werkbladen.

- een reizende tentoonstelling 'Copyright or wrong', vormgegeven door Paul Mijksenaar met teksten van Frits Oppenoorth, wordt op 27 november geopend in het Museon te Den Haag. De tentoonstelling zal tot en met 1989 op talrijke locaties te zien zijn.

Op 26 november vindt in Hotel De l'Europe het symposium over de bescherming van culinaire receptuur 'recht en gerecht' plaats in samenwerking met de 20-jarige Alliance Gastronomique.

1988

Het wetsvoorstel inzake vergoeding voor het vervelvoudigen van beeld- en geluidsopnamen voor eigen oefening, studie of gebruik wordt aan de Tweede Kamer aangeboden. De stichting coördineert de reacties van en voor rechthebbenden.

Op 7 juni verschijnt het langverwachte Groenboek van de Europese Commissie over auteursrecht: 'Copyright and the challenge of technology; copyright issues requiring immediate action'. De Werkgroep Juristen van de stichting geeft een reactie namens de rechthebbenden.

De stichting adviseert desgevraagd het ministerie van Justitie over onder andere de aanwijzingscriteria voor zelfstandige actiebevoegdheid op grond van artikel 29a Auteurswet, doorgifte via satellieten en over een internationaal register voor audiovisuele werken.

De Stichting Auteursrechtmanifestaties organiseert op 28 november een studiedag over de relatie tussen auteur en uitgever.

1989

De wijziging van de Auteurswet 1912 betreffende de bestrijding van piraterij treedt in werking. De ratificatievoorstellen inzake de verdragen van Rome en Genève worden door de Tweede Kamer aangenomen. Het wetsvoorstel voor een nationale Wet Naburige Rechten wordt na langdurig overleg met alle betrokkenen in de zomer aan de Tweede Kamer aangeboden.

De stichting besluit het economisch belang te gaan aantonen van een auteursrechtelijk gefundeerd leen- en verhuurrecht.

Het vervolgonderzoek van SEO inzake het economisch belang van de 'bedrijfstak auteursrecht' wordt op 29 augustus aangeboden aan de directeur-generaal voor Diensten, Midden- en Kleinbedrijf en Ordening van het ministerie van EZ, de heer mr. W. de Boer: ten opzichte van het rapport in 1986 blijkt het aandeel van auteursrechtelijke activiteiten in het BNB te zijn gestegen van 2,4 naar 2,8%, waarbij een werkgelegenheid blijkt te zijn gemoeid van 3,6% van het totale arbeidsvolume in Nederland.

Er verschijnt ook een Engelse vertaling van het rapport voor de buitenlandse relaties van de aangeslotenen. Het onderzoek is voor 50% door het ministerie van EZ gefinancierd.

De Stichting Auteursrechtbelangen publiceert de brochure 'Auteursrecht, het systeem voor de handel in creativiteit', een vertaling van een voordracht van professor Wilhelm Nordemann.

De stichting adviseert het ministerie gevraagd en ongevraagd over onder andere concept-WIPO- modelbepalingen en UNESCO-plannen voor een 'domaine public payant' voor werken die tot het publiek domein behoren.

De Stichting Auteursrechtmanifestaties organiseert op 6 december het symposium 'Van Bern tot Brussel' in het Koninklijk Instituut voor de Tropen, met veel internationale sprekers. Aan de minister van Justitie wordt het eerste exemplaar uitgereikt van de losbladige uitgave 'De parlementaire geschiedenis van de Auteurswet 1912', samengesteld door mr. L. de Vries en mogelijk gemaakt met financiële steun van de ministeries van Justitie en WVC, alsmede van de Stichting Auteursrechtbelangen.

Foto © Ron Hendriks

1990

Op 30 mei wordt de wet inzake de vergoeding voor het verveelvoudigen van beeld- en geluidsopnamen voor eigen oefening, studie of gebruik ('de wet op de thuiskopie') gepubliceerd. De wetsvoorstellen tot ratificatie van de verdragen van Rome en Genève worden van kracht en de nationale Wet Naburige Rechten is in behandeling bij de Tweede Kamer.

De stichting bereikt een collectief standpunt namens de gehele achterban over een leenrechtregeling. Zij brengt in dat verband een belangwekkend rapport uit, genaamd 'Naar een verhuur- en leenrecht in de Europese Gemeenschap', waarin de economische relevantie is onderzocht van een auteursrechtelijk verhuur- en leenrecht binnen de Nederlandse marktverhoudingen.

Het onderzoek, dat is uitgevoerd door de SEO, komt mede tot stand door financiële steun van het ministerie van EZ. Het rapport wordt op 6 september aangeboden aan minister Andriessen van Economische zaken door de secretaris van de stichting, Jan Verhagen. Foto © Gerrit Serné

Op 5 december verschijnt de ontwerprichtlijn leen- en verhuurrecht van de Europese Commissie.

De Stichting Auteursrechtmanifestaties organiseert op 24 oktober in samenwerking met het ministerie van VROM en de Bond van Nederlandse Architecten het symposium 'Architectuur en bouw' in de Nieuwe Kerk te Den Haag.

De Stichting Auteursrechtbelangen richt op 18 december de Stichting Leenrecht op als collectieve rechtenorganisatie die te zijner tijd de leenrechtregeling kan uitvoeren.

Over de werkzaamheden van de Stichting Auteursrechtbelangen verschijnt een tweetalige brochure.

1991

Op 20 februari wordt de Stichting Thuis kopie aangewezen als de exclusieve innings- en verdelingsorganisatie voor de thuis kopie gelden. Vervolgens is de Stichting Onderhandelingen Thuis kopie vergoeding (SONT) aangewezen als de organisatie die de hoogte van de vergoeding vaststelt, hetgeen ook in 1991 is gerealiseerd.

De Stichting Auteursrechtbelangen uit haar teleurstelling over het feit dat er nog geen aanspraken van naburige rechthebbenden kunnen worden gehonoreerd en geen voortgang is geboekt met het wetsvoorstel naburige rechten.

Andere aandachtspunten in 1991: het wetsvoorstel tot herziening van het reprorecht (de realisering van de betalingsplicht van het bedrijfsleven); de totstandkoming van een auteursrechtelijke regeling van het leenrecht en de concep trichtlijn op het gebied van satellietomroep en kabeldoorgifte.

De Stichting Auteursrechtmanifestaties presenteert een door Kees Holierhoek en Frits Oppenoorth herzien onderwijsproject; het nieuwe leerlingenmateriaal is in een oplage van 50.000 exemplaren aan het voortgezet onderwijs aangeboden.

V.l.n.r. Cor Smit, Paul Steinhauser, Kees Berendsen, Paul Solleveld, Rob Stuyt, Jan Verhagen, Robert Veltman Fruin, Willem Wanrooij, Bauke Geersing

Op 21 november organiseert de Stichting Auteursrechtmanifestaties het symposium getiteld 'Kan de werkgever het maken?', waar sprekers uit binnen- en buitenland discussiëren over de auteursrechtelijke verhouding werkgever - werknemer. Net zoals van alle andere symposia verschijnen de bijdragen van de sprekers in een bundel.

1992

Op 29 januari wordt de Europese richtlijn betreffende de bescherming van databanken aangenomen.

De behandeling van het wetsvoorstel Wet op de Naburige Rechten maakt mede door de inspanningen van de stichting nu eindelijk goede vorderingen in de Tweede en Eerste Kamer.

Op 29 september richten organisaties van belanghebbenden de Stichting ter Exploitatie van Naburige rechten (SENA) op voor het beheer van het vergoedingsrecht bij het secundair gebruik van geluidsdragers.

De stichting reageert op de wetsvoorstellen reprorecht en leen- en verhuurrecht en op de ontwerprichtlijn voor harmonisatie van de beschermingsduur.

De stichting dringt er bij de staatssecretaris van Buitenlandse Zaken Dankert, op aan dat Nederland Europese harmonisatie van de regelgeving op het gebied van het privé-kopiëren van fonogrammen en audiovisuele werken steunt.

De Stichting Auteursrechtmanifestaties brengt een gratis algemene informatiebrochure uit met de meest voorkomende vragen en antwoorden over het auteursrecht. De oplage bedraagt 100.000 exemplaren, en in 1992

worden er al 65.000 boekjes afgenomen. De verspreiding vindt plaats via ministeries, Kamers van Koophandel, bureaus van rechtshulp en openbare bibliotheken.

Op 18 november wordt in samenwerking met de Beroepsvereniging van Nederlandse Interieurarchitecten (BNI), de beroepsvereniging van Nederlandse Ontwerpers (bNO) en de Kring Industriële Ontwerpers (KIO) het internationale symposium 'Bescherming van vormgeving in Europa' georganiseerd.

1993

Op 1 juli treedt de Wet op de Naburige Rechten in werking. De stichting is ook tevreden met de wetsvoorstellen Reprorecht en Leen- en verhuurrecht die in de Tweede Kamer worden behandeld.

De stichting levert commentaar op de WIPO-documenten over een eventueel Protocol bij de Berner Conventie en een eventueel 'Instrument' op de naburige rechten.

Op 29 oktober treedt de richtlijn tot harmonisatie van de beschermingsduur in werking.

Op 24 november worden de resultaten van het derde, nu weer volledig door de stichting betaalde, onderzoek naar de economische betekenis van het auteursrecht gepresenteerd. Het onderzoek is wederom uitgevoerd door de SEO. De toegevoegde waarde van de auteursrechtsector bleek opnieuw te zijn gestegen, tot 4,3% van het Bruto Binnenlands Product, en het aandeel in de werkgelegenheid in Nederland was opgelopen tot 4,8%.

De stichting brengt de invloed van informatietechnologie en ontwikkelingen in de 'bedrijfstak intellectuele eigendomsrechten' in kaart (het ITOBIE onderzoek) om zich voor te bereiden op de komende ontwikkelingen en beleidsvorming ter zake.

Stichting Auteursrechtmanifestaties organiseert op 24 november het internationale symposium 'Audiovisual Media & Copyright in Europe'.

1994

De stichting reageert op het wetsvoorstel tot implementatie van de nieuwe beschermingsduur binnen de Europese Unie (70 jaar in plaats van 50), met name als het gaat om de overgangsregeling. Tevens adviseert de stichting over de wetsvoorstellen reprorecht, leen- en verhuurrecht en de implementatie van de in 1993 van kracht geworden richtlijn inzake satellietomroep en doorgifte via de kabel. Internationaal is er aandacht voor de ontwerprichtlijn juridische bescherming databanken, de steeds weer uitgestelde harmonisatie van de thuiskopie-regelgeving en de WIPO-voorstellen voor een Protocol bij de Berner Conventie en een 'New Instrument' voor de naburige rechten.

De stichting is teleurgesteld over het niet betrekken van de rechthebbenden bij het 'Nationaal Programma Informatietechnologie en Recht', dat weer een uitwerking is van het in 1994 verschenen Nationale Actieprogramma Elektronische Snelwegen. Het verantwoordelijk ministerie van Economische Zaken belooft beterschap.

De Stichting Auteursrechtmanifestaties organiseert op 18 november een internationaal symposium over 'Collective Administration of Copyrights in Europe'.

1995

Ondanks een klemmende oproep van onder andere de Stichting Auteursrechtbelangen aan de Eerste Kamer tot aanvaarding van het wetsvoorstel tot aanpassing van het reprorecht trekt minister Sorgdrager van Justitie het wetsvoorstel in naar aanleiding van het debat in de Eerste Kamer. De Eerste Kamer had twijfels over de uitvoerbaarheid. De minister van Justitie besluit mede naar aanleiding hiervan tot de instelling van een adviescommissie op het terrein van auteursrecht en naburige rechten (de 'Commissie Auteursrecht'), bestaande uit wetenschappers onder voorzitterschap van Professor Feer Verkade.

Op 19 juli wordt door de Europese Commissie het 'Groenboek over het Auteursrecht en de Naburige Rechten in de Informatiemaatschappij' gepubliceerd. Dit Groenboek en de gevolgen daarvan zullen de stichting de komende negen jaar intensief bezighouden.

De stichting neemt het initiatief tot een debat met wetenschappers over alle onderwerpen die de stichting bezighouden. In drie rondes discussieert een bestuursdelegatie met wetenschappers die niet reeds een adviesfunctie vervullen als lid van de Commissie Auteursrecht.

Stichting Auteursrechtmanifestaties publiceert, in navolging van de voorlichtingsbrochure over het auteursrecht, de brochure 'Wet op de naburige rechten'. Deze gratis brochure verschijnt in een oplage van 50.000 exemplaren.

Op 10 november wordt het internationale symposium 'Trade Related Aspects of Copyright' georganiseerd.

Bij wetten van 29 december worden in Nederland de verlenging van de beschermingsduur en het uitleen- en verhuurrecht van kracht. Ten aanzien van beide wetten toont de stichting zich tevreden over het bereikte resultaat. De Stichting Leenrecht kan in 1996 direct aan de slag met de incasso en verdeling van de leenrechtvergoeding.

1996

De stichting reageert op een interim-rapport van de Commissie Auteursrecht over het reprorecht, waarin aan de betrokkenen een aantal opties wordt voorgelegd.

Veel aandacht is er voor het Groenboek Auteursrecht en de WIPO-voorstellen.

De stichting neemt deel aan een hoorzitting van de Europese Commissie over het Groenboek, schrijft een uitvoerige reactie en organiseert een debat met de eigen achterban. In de aanloop naar de diplomatieke conferentie van de WIPO in december organiseert de stichting

op 14 november een voorlichtingsbijeenkomst voor de aangeslotenen in het Amstelhotel te Amsterdam, met als speciale gast Mihály Ficsor, Assistent Director General van de WIPO.

Tijdens de diplomatieke conferentie van de WIPO in Genève komen twee van de drie geplande verdragen tot stand. Stichting Auteursrechtbelangen is niet ontevreden over de uitkomsten.

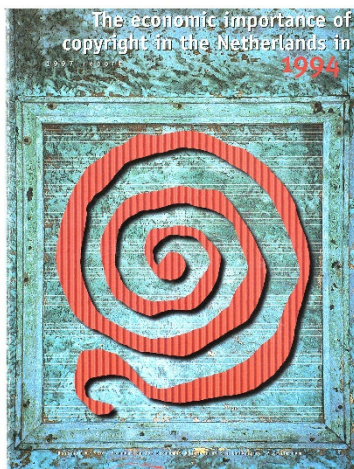
1997

Het ministerie maakt op advies van de Adviescommissie Auteursrecht een aangepast wetsvoorstel reprorecht.

De stichting adviseert over een Nederlands conceptwetsvoorstel tot implementatie van de richtlijn inzake de juridische bescherming van databanken, waarin Nederland kiest voor een zogenaamde sui-generis bescherming naast het auteursrecht.

In nauw overleg met Laurens van Krevelen, oud-bestuurslid van de stichting en lid van de Werkgroep Cultuur van de Nederlandse UNESCO-Commissie, publiceert de stichting een discussienota over de plaats van het auteursrecht in de digitale omgeving, ter voorbereiding op de UNESCO-conferentie in november 1997. Deze nota vormde tevens aanleiding voor het intensiveren van de contacten met het ministerie van OCenW over het Nederlands cultuurbeleid en auteursrecht.

Op 10 december komt de Europese Commissie met haar 'Proposal for a Directive on the harmonisation of certain aspects of copyright and related rights in the Information Society', hierna kortweg 'de Auteursrechtrichtlijn' genoemd.

Eind 1997 verschijnt de vierde editie van het SEO-onderzoek naar het economische belang van de bedrijfsklasse auteursrecht. De bijdrage van de auteursrechtsector aan de nationale economie blijkt met 21% te zijn gestegen, dat is ongeveer 2,5 keer hoger dan de gemiddelde stijging van de Nederlandse economie in de meetperiode. Uitgedrukt in toegevoegde waarde voor de Nederlandse economie neemt auteursrecht 5,2% voor zijn rekening. Het aantal werkzame personen in de bedrijfsklasse auteursrecht is gestegen tot 365.000.

Stichting Auteursrechtmanifestaties organiseert op 11 december het symposium 'Piraterijbestrijding, van kleine criminaliteit tot georganiseerde misdaad'.

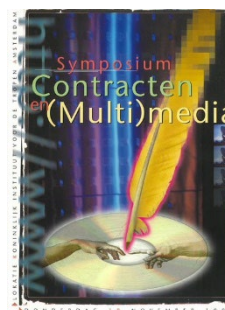
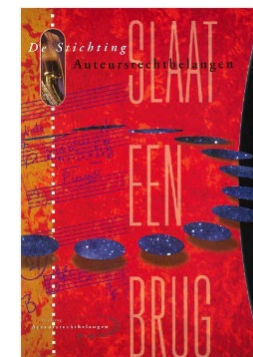
1998

De stichting publiceert een populaire samenvatting van het laatst gehouden economisch onderzoek in een Nederlandse en een Engelse versie.

De grootste aandacht van de stichting en haar aangeslotenen gaat uit naar het rapport van de Commissie Auteursrecht over de invloed van nieuwe media naar aanleiding van het concept voor de Auteursrechtlijn. De stichting heeft veel waardering voor dit initiatief en komt met een uitvoerige reactie. Vanaf 1998 vindt periodiek intensief overleg plaats met de verantwoordelijke ambtenaren van Justitie (primair verantwoordelijk), EZ en OCenW over de Nederlandse inbreng inzake de totstandkoming van de Auteursrechtlijn.

Inmiddels vraagt ook de ontwerprichtlijn e-commerce de aandacht van de stichting, met name als het gaat over de aansprakelijkheid van tussenpersonen.

De stichting komt met een Nederlandse en Engelstalige versie van een hernieuwde brochure over de Stichting Auteursrechtbelangen: 'Stichting Auteursrechtbelangen slaat een brug'.

De Stichting Auteursrechtmanifestaties organiseert op 19 november het symposium 'Contracten en (Multi)media'. Dit was de laatste in een imposante reeks symposia. De Stichting Auteursrechtmanifestaties gaat zich beraden op nieuwe voorlichtingsactiviteiten.

1999

Op 23 april, tijdens de Nederlandse viering van UNESCO's Werelddag van het boek en auteursrecht, biedt de stichting haar nota over het cultureel belang van auteursrecht aan staatssecretaris van OCenW van der Ploeg aan. Afgesproken is dat er over dit onderwerp een rondetafeloverleg zal plaatsvinden. Op 10 mei verschijnt de beleidsbrief van de minister van Justitie en de staatssecretaris van OCenW, die is gebaseerd op het advies van de Commissie Auteursrecht en in feite een checklist biedt voor de Nederlandse vertegenwoordigers in het Europees overleg over de ontwerp-Auteursrechtlijn.

In februari had het Europees Parlement in eerste lezing zeer kritisch commentaar geleverd en er wordt gesproken over een aangepast ontwerp.

De stichting is in haar reactie op de beleidsbrief zeer teleurgesteld over het eenzijdige karakter van de beleidsbrief, die te weinig rekening houdt met de beschermingsbehoeftes in de praktijk.

De Nederlandse Databankenwet treedt zonder veel discussie in werking.

Kritiek is er op de trage voortgang van het herziene wetsvoorstel reprotrecht.

In het kader van de behandeling van de ontwerprichtlijn e-commerce wijst de stichting de Nederlandse Europarlementariërs op het belangrijke vraagstuk van de aansprakelijkheid van tussenpersonen bij de handhaving van het auteursrecht.

2000

Op 26 juni vindt naar aanleiding van de in 1999 door de stichting gepresenteerde nota over het culturele belang van het auteursrecht een rondetafelconferentie plaats met veertig deelnemers uit kringen van overheid, wetenschap, gebruikers en aangesloten van de stichting. Eenduidige conclusies worden niet getrokken, wel overheerst het besef dat de overheid bij de ontwikkeling van het cultuurbeleid overwegingen ter zake van het auteursrecht nadrukkelijker moet betrekken.

In juni wordt politieke overeenstemming bereikt tussen de EU-lidstaten over een aangepast ontwerp voor de Auteursrechtlijn voor behandeling in tweede lezing door het Europees Parlement. Ons ministerie van Justitie zet voortvarend de voorbereidingen al in gang en start een consultatieproces aan de hand van 76 vragen waarop Nederland nog beleidskeuzes heeft. Voor het

eerst in de geschiedenis is dit een openbaar consultatieproces via internet, waaraan iedere belangstellende kan deelnemen. De stichting bereidt een gemeenschappelijk standpunt namens alle aangesloten voor, die op basis hiervan nog hun eigen accenten kunnen aangeven.

In 2000 komt het weer niet tot een behandeling van het wetsvoorstel reprotrecht. Wel wordt een nieuw wetsvoorstel ingediend om het toezicht op collectief-beheersorganisaties met een monopoliepositie beter te coördineren en te professionaliseren.

In Brussel komt in juni de richtlijn over e-commerce tot stand.

Op 28 december wordt de vijfde update van het SEO-onderzoek naar het economisch belang van het auteursrecht aan minister Korthals van Justitie aangeboden. De bijdrage aan het Bruto Nationaal Product is wederom gestegen (van 5,2 naar 5,5%) en de werkgelegenheid is gestegen van 365.000 tot 420.000 personen.

2001

Na een intensief debat in het Europees Parlement tijdens de tweede lezing van het concept voor de Auteursrechtlijn, waarbij maar liefst 194 amendementen worden ingediend, is op 22 mei deze voor het auteursrecht historische richtlijn vastgesteld: de lidstaten krijgen 18 maanden voor implementatie. Na implementatie is ook de weg vrij voor de lidstaten van de Europese Unie om de WIPO-verdragen uit 1996 als groep te ratificeren.

Het ministerie van Justitie doet er alles aan om de implementatietermijn te halen. Op 12 oktober biedt de minister van Justitie het advies van de Commissie Auteursrecht aan, waarin een proeve voor de Nederlandse implementatiewet. Direct daarop ontvangen belanghebbende partijen een conceptwetsvoorstel voor een korte consultatieronde. De stichting reageert ook hierop met een gemeenschappelijk standpunt namens haar aangeslotenen. Het standpunt is zoals te doen gebruikelijk voorbereid door de Werkgroep Juristen van de stichting. In december 2001 wordt het wetsvoorstel al door de regering vastgesteld en aan de Raad van State voor advies gestuurd. De stichting behoudt een groot aantal bezwaarpunten.

De stichting is ook betrokken bij de consultatie over het Nederlands wetsvoorstel inzake elektronische handel (e-commerce).

Eindelijk vindt in 2001 de behandeling in het parlement van het wetsvoorstel reprotrecht plaats, met als belangrijkste doelen het mogelijk maken van een incasso bij het bedrijfsleven en het meedelen in de vergoeding door de makers van visuele werken die in boeken, tijdschriften en dagbladen zijn opgenomen.

Desgevraagd geeft de stichting haar mening over de verruiming van verhandelbaarheid van vermogensrechten en de beschikbaarheid van overheidsinformatie.

Op 27 september is eindelijk de richtlijn inzake het volgrecht tot stand gebracht. Nederland behoort tot de kleine groep landen die dit lang hebben tegengehouden. De stichting is voorstander van een volgrecht, waardoor beeldend kunstenaars een aandeel verwerven in de opbrengst als hun werken later via onder andere veilingen worden doorverkocht.

Stichting Auteursrechtmanifestaties werkt ondertussen al geruime tijd aan een ambitieuze voorlichtingscampagne, gericht op jongeren tussen de 12 en 18 jaar.

2002

Terwijl het wetsvoorstel tot implementatie van de Auteursrechtlijn nog in behandeling moet worden genomen, organiseert het ministerie van Justitie een studie naar de langetermijnhoudbaarheid en handhaafbaarheid van auteursrecht. Op 19 maart wordt het ambtelijk rapport van hoofdauteur Erwin Arkenbout 'Auteursrecht in de Informatiemaatschappij: bouwstenen voor een justitiestrategie' aan de Tweede Kamer aangeboden. Een belangrijke rol wordt daarbij toegekend aan de ontwikkeling van technieken voor 'Digital Rights Management'(DRM). Als reactie inventariseert de stichting de rol van DRM in de huidige praktijk en beschrijft dat in het rapport 'De rol van DRM in de Informatiemaatschappij'. Die rol is nog zeer bescheiden en de stichting waarschuwt dan ook voor vroegtijdig beleid en bepleit om eerst de markt op gang te laten komen. Dat is ook de overheersende mening gehoord tijdens een door het ministerie van Justitie georganiseerde expertmeeting.

Het wetsvoorstel tot implementatie van de Auteursrechtlijn wordt op 22 juli aangeboden aan het parlement na een voorbereidingsperiode waarin de stichting regelmatig door het ministerie informeel wordt geraadpleegd met respect voor elkaars, soms fors afwijkende standpunten.

De stichting en vele aangeslotenen uiten stevige kritiek op het wetsvoorstel, waarin naar hun mening het evenwicht tussen de belangen van gebruikers en rechthebbenden is doorgeslagen naar de gebruikers. Dit leidt tot een voorlopig verslag van de Tweede Kamer met meer dan 200 vragen. Nederland haalt de implementatietermijn van 22 december 2002 niet, alleen Griekenland en Denemarken slagen daar in.

De stichting is tevreden over het Nederlands wetsvoorstel tot implementatie van de richtlijn elektronische handel, dat dit jaar in behandeling is genomen.

Ook de behandeling van het wetsvoorstel reprorecht nadert langzaam maar zeker haar afronding. De Stichting Auteursrechtmanifestaties lanceert de website www.auteursrecht.nl. De website vervangt de eerdere voorlichtingsfolders en biedt alle geïnteresseerden, makers, producenten en gebruikers op maat antwoorden op bestaande vragen, op een zeer aantrekkelijke en toegankelijke wijze gepresenteerd. Er wordt al hard gewerkt aan een follow-up, specifiek gericht op jongeren.

2003

Gedurende het jaar 2003 wordt intensief overlegd met het ministerie van Justitie over het wetsvoorstel ter uitvoering van de richtlijn auteursrecht en naburige rechten in de informatiemaatschappij. Na vele keren uitstel zal het wetsvoorstel uiteindelijk begin 2004 in behandeling worden genomen.

In 2003 wordt het wetsvoorstel reprorecht aangenomen en wordt de Auteurswet daarop aangepast. Hierdoor wordt de incasso bij het bedrijfsleven mogelijk en gaan makers van visuele werken die in boeken, tijdschriften en dagbladen zijn opgenomen, meedelen in de vergoeding. Medio 2003 wordt de reprorechtregeling bedrijven ingevoerd, vergezeld van een uitvoerige mediacampagne. VNO-NCW en MKB-Nederland hebben bezwaren tegen de uitvoering van de regeling door stichting Reprorecht, met Kamervragen tot gevolg. Het ministerie van Justitie werpt zich op in een bemiddelende rol. Er komt tussen betrokken partijen een aangepaste uitvoeringsregeling tot stand, waardoor in 2004 zowel over 2003 als 2004 bij het bedrijfsleven kan worden geïncasseerd.

Medio 2003 wordt de richtlijn Handhaving Namaak en Piraterij door het Europese Parlement in behandeling genomen. Het Parlement heeft een resolutie aangenomen over piraterij, die gunstig is voor de rechthebbenden.

Met de inwerkingtreding van de Wet toezicht collectieve beheersorganisaties auteurs- en naburige rechten op 15 juli worden de vereniging Buma en de op grond van de Auteurswet en de Wet op de naburige rechten aangewezen stichtingen Sena, ThuisKopie, Leenrecht en Reprorecht onder toezicht geplaatst van het College van Toezicht Auteursrechten (CvTA), met als eerste voorzitter Hans Dijkstal. Voordien stond elk van deze organisaties onder afzonderlijk toezicht.

Eind 2003 ligt het wetsvoorstel Verlengde aansprakelijkheid thuisKopie ter afhandeling bij de Eerste Kamer.

Met betrekking tot het economisch onderzoek naar het belang van het auteursrecht besluit de stichting om het accent te verleggen. Zij maakt middelen vrij om een initiatief van de WIPO te ondersteunen, gericht op wereldwijde promotie van dit soort onderzoeken als onderbouwing van het economische nut van adequate auteursrechtbescherming.

Op 27 november zendt de stichting aan OCW haar reactie op het TNO rapport: "Cultuur, politiek en digitalisering" in de hoop dat dit de aanzet kan zijn voor een nieuwe serie gesprekken met OCW over de plaats van auteursrechtbeleid in het totale kunstenbeleid.

Een volgend hoogtepunt in het nieuw leven ingeblazen voorlichtingsbeleid van de Stichting Auteursrechtmanifestaties is de lancering van het onderwijsprogramma in december 2003, onder de titel 'Get it right'. Alle betrokkenen bij de stichting zijn ervan overtuigd dat de stichting het met dit programma voor de nabije toekomst bij het rechte eind heeft.

2004

Op 15 januari neemt het Europees Parlement een resolutie aan waarin het de rol van het collectief rechtenbeheer bij de bescherming van het belang van rechthebbenden en daarmee van cultuur in het algemeen erkent en oproept tot harmonisering maar ook regulering van collectieve beheersorganisaties, en in april verschijnt de lang verwachte Mededeling van de Europese Commissie met de aankondiging van een ontwerp-richtlijn collectief beheer.

De Tweede Kamer neemt tijdens de plenaire behandeling van de 'auteursrechtlijn' (Wetsvoorstel implementatie Richtlijn auteursrechten en naburige rechten in de informatiemaatschappij) op 10 en 11 februari een sterk kritische houding aan ten aanzien van het auteursrecht. De meeste van de ingediende amendementen halen het echter niet, maar de motie-van Dam over een visie van het kabinet over de toekomst van het auteursrecht wordt aangenomen.

EZ organiseert op 25 maart een symposium naar aanleiding van een studie door SEO en Dialogic, in opdracht van EZ uitgevoerd, naar de economische betekenis van het auteursrecht. Het auteursrecht blijkt geen belemmering voor innovatie, en neemt op de zwarte lijst van ergernissen van ondernemers een verrassend bescheiden plaats in. De studie bevestigt dat het auteursrecht in economisch opzicht steeds belangrijker wordt: 6,5% bijdrage aan het BBP en werkgelegenheid voor ca. 450.000 personen.

In Europa wordt de richtlijn piraterij op 29 april vastgesteld.

Het Wetsvoorstel verlengde aansprakelijkheid bij thuiskopie wordt in de Eerste Kamer op 11 mei als hamerstuk afgedaan en treedt op 1 september in werking.

Robbert Vrij,
Rob Stuyt en
Mihály Ficsor

Bij haar 20-jarig bestaan organiseert de stichting op 29 juni een feestelijk diner in De Duif in Amsterdam. Voorzitter Rob Stuyt krijgt daarbij de WIPO Creativity Award uitgereikt uit handen van oud-bestuurslid Robbert Vrij. Op de feestavond wordt ook de jubileumuitgave 'Het belang van auteursrecht – 25 jaar Stichting Auteursrechtbelangen – 1984-2009', met aan het slot een vooruitblik op de komende vijf jaar, gepresenteerd.

Foto's © Ton Kastermans

De Eerste Kamer doet het wetsvoorstel implementatie auteursrechtlijn op 5 juli als hamerstuk af en de gewijzigde Auteurswet treedt op 1 september in werking.

Als reactie op de motie-van Dam schrijft de minister van Justitie op 13 oktober een brief aan de Tweede Kamer over de toekomst van het auteursrecht, met onder meer een eerste aanzet voor een wettelijke regeling van het auteurscontractenrecht. De minister blijft terughoudend ter zake van het uitbreiden van de thuiskopievergoeding tot hybride objecten.

Sinds de oprichting van stichting Reprorecht in 1984 wordt voor het eerst op grote schaal door het bedrijfsleven een reprorechtvergoeding afgedragen.

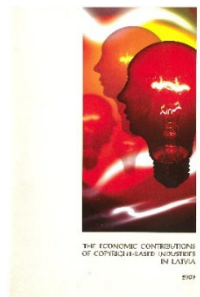
Op 30 november wordt het wetsvoorstel volgrecht ingediend, naar aanleiding van de in 2001 voorgestelde Europese richtlijn die voor 1 januari 2006 dient te zijn ingevoerd.

Een bestuursnotitie aan het eind van het jaar gaat in op mogelijke oorzaken van de dramatische klimaatverslechtering ten aanzien van het auteursrecht in de laatste jaren. De noodzaak tot actie wordt breed gevoeld.

2005

De stichting steunt een test met de nieuwe WIPO-methodiek voor economisch onderzoek die in de loop van 2004 in Letland is uitgevoerd; de secretaris van de stichting maakt deel uit van de stuurgroep. De rapportage wordt begin 2005 in Riga gepresenteerd.

De werkgroep Focus (op Collectief Beheer) wordt in het leven geroepen om te werken aan een digitaal loket voor bedrijven met onder meer een

tarievencalculator; het doel is enerzijds transparantie te bevorderen en anderzijds bewustwording van de economische waarde van rechten.

Het onderwijsproject “Get it Right” dat in december 2003 werd gelanceerd wordt in 2005 afgesloten. Het project was een groot succes: er zijn bijna 33.000 lespakketten afgenomen, bestaande uit een leerlingenmagazine, een introductievideo met de band Di-Rect, de speciale website www.auteursrecht.nl/voorjou en een docentenhandleiding.

2006

In afwachting van een aanbeveling van de Europese Commissie over een richtlijn thuiskopiëren, roert de consumentenelektronica- en internetindustrie zich door te eisen dat de vergoedingen worden afgebouwd omdat digital rights management systemen worden gebruikt.

Nationaal is er een impasse in de onderhandelingen over de thuiskopievergoeding voor mp3-spelers, op welk punt Nederland achterloopt bij de andere lidstaten, en is er discussie over de wijze van verdeling van de thuiskopiegeden die niet goed verloopt. Het ministerie van Justitie stelt zich inzake de thuiskopie terughoudend op met verwijzing naar de Europese Commissie.

Tijdens de behandeling van de EZ-begroting wordt een motie ingediend door het Kamerlid Aptroot die Kamerbreed ondersteund wordt; deze motie met voorstellen voor meer transparantie in het collectief rechtenbeheer richt zich met name tegen Buma, Sena en Videma.

De stichting signaleert een duidelijke verscherping in de opstelling vanuit het maatschappelijk veld naar de auteursrechtensector. Intern loopt het project Focus niet voorspoedig, en ook andere activiteiten komen moeizaam van de grond. Kortom, de stichting ziet zich gesteld voor grote uitdagingen.

2007

De stichting levert uitgebreid commentaar op het voorontwerp Toezicht Collectieve beheersorganisaties waarin de regering aanpassingen voorstelt in de Toezichtswet uit 2003. Werkgeversorganisaties reageren auteursonvriendelijk op het voorontwerp. Uit alle opwinding die daaruit ontstaat volgen wel initiatieven om de uiteenlopende standpunten tot elkaar te brengen en zelfregulering de ruimte te geven.

Adviesbureau Winkelman & Van Hessen krijgt van de stichting de opdracht het klimaat rondom de auteursrechtsector te peilen en te onderzoeken wat er gedaan kan worden om het imago van en het draagvlak voor het auteursrecht te verbeteren.

In oktober wordt tijdens een discussie in de Tweede Kamer over het terugdringen van de regeldruk voor het bedrijfsleven een motie van de Kamerleden Smeets en Van der Burg aangenomen waarin op het terrein van auteursrecht verzocht wordt om de instelling van één inningsorganisatie en gepleit wordt voor introductie van één factuur.

Rekening houdend met het advies van Winkelman & van Hessen besluit de stichting tot oprichting van een brancheorganisatie voor CBO's, die met de stichting als twee-eenheid zal opereren onder een gemeenschappelijke voorzitter en met een gemeenschappelijk bureau. Op 14 december neemt de Vergadering van Aangeslotenen daartoe een resolutie aan.

In nauwe samenspraak met een stuurgroep vanuit de CBO's wordt een gedragscode voor CBO's ontwikkeld.

2008

In februari wordt Aad Kosto, tot 1 februari lid van de Raad van State, en daarvoor actief als Kamerlid, staatssecretaris en minister van Justitie, aangetrokken als voorzitter van zowel de stichting Auteursrechtbelangen als de nog op te richten branchevereniging voor CBO's. Voorzitter van de stichting vanaf het eerste uur Rob Stuyt wordt vice-voorzitter van de stichting.

Op 3 april wordt de branchevereniging VOI©E opgericht, de oprichtingsvergadering van het bestuur vindt plaats op 8 april. De nieuwe leden van VOI©E ondertekenen bij die gelegenheid de gedragscode. De stichting en VOI©E gaan werken met een gezamenlijk bureau.

In april vindt een Algemeen Overleg over auteursrecht plaats in vervolg op een beleidsbrief van de ministers van Justitie, EZ en OCW over actuele ontwikkelingen en kabinetsplannen op het gebied van het auteursrecht. De stichting zendt daags voor het AO een reactie in, die naast kritiek op onderdelen van het toezichtvoorstel ook inzicht geeft in de ontwikkelingen rond VOI©E en de gedragscode.

Op 3 juni wordt een delegatie van de stichting en van VOI©E gehoord door de Werkgroep Gerken, die door de Tweede Kamer eerder dit jaar is ingesteld op initiatief en onder voorzitterschap van Arda Gerken (SP). De andere leden zijn Pauline Smeets (PvdA), Nicolien van Vroonhoven-Kok (CDA) en Fred Teeven (VVD). De werkgroep is ingesteld om een toekomstvisie voor het auteursrecht te ontwikkelen en een analyse te maken van de knelpunten in het hedendaagse auteursrecht, met name door de gevolgen van internet en andere technische ontwikkelingen.

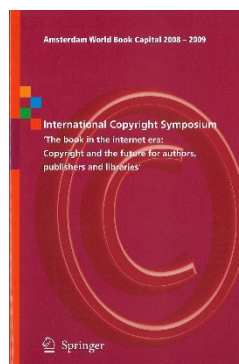
FOBID, het nationale samenwerkingsverband van de landelijke bibliotheekorganisaties, en de stichting ondertekenen eind april tijdens het Auteursrechtssymposium in het kader van Amsterdam Wereldboekenstad een intentieverklaring over praktische samenwerking met de rechtenorganisaties bij de digitalisering van collecties van bibliotheken, archieven en musea. De commissie DigiTi©E (Digitalisering Cultureel Erfgoed), bestaande uit FOBID en rechthebbendenorganisaties wordt ingesteld om hier nadere invulling aan te geven.

Aad Kosto en Nol Verhagen

Foto © Chris van Houts

Het auteursrechtssymposium tijdens Amsterdam WereldBoekenstad is de laatste activiteit van de Stichting Auteursrechtmanifestaties. Voorlichtingsactiviteiten worden voortaan onder de vlag van de stichting uitgevoerd. De domeinnaam auteursrecht.nl wordt overgedragen aan de stichting, die een aanvang maakt met de actualisering van de website.

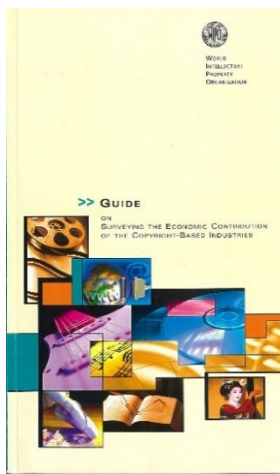

In november wordt het voorstel tot wijziging van de toezichtwet (toezicht op collectieve beheersorganisaties voor auteurs- en naburige rechten) aan de Tweede Kamer aangeboden. De stichting en VOI©E stellen een uitgebreide gezamenlijke reactie op. Daarin wordt met name gewezen op de spanning tussen een uitgebreid wettelijk normatief stelsel en het privaatrechtelijke karakter van het collectief beheer, terwijl met zelfregulering al uitstekende resultaten worden geboekt.

De stichting beantwoordt in een gezamenlijke reactie namens de achterban een vragenlijst in het Groenboek 'Auteursrecht in de kenniseconomie' van de Europese Commissie en bepleit daarbij om het bij de Auteursrechtrichtlijn van 2001 geactualiseerde en goed functionerende wettelijk kader niet aan te passen, maar juist meer ruimte te geven aan zelfregulering.

Met de komst van VOI©E en de gemeenschappelijke voorzitter van de stichting en VOI©E wordt het regulier overleg met de ministeries van Justitie, OCW en EZ nieuw leven ingeblazen. Dit overleg wordt al gevoerd sinds de oprichting in 1984 maar de laatste jaren wat minder frequent.

In september verschijnt het eerste nummer van VOI©Email, een wekelijkse digitale nieuwsbrief voor de brede achterban van de stichting en de leden van VOI©E en externe relaties.

Deze keer in opdracht van EZ doet SEO in 2008 opnieuw onderzoek naar de economische bijdrage van het auteursrecht, ditmaal volgens de zogenaamde WIPO-Guide. Gemeten wordt het jaar 2005. De stichting is bij dit onderzoek betrokken, de secretaris is lid van de begeleidingscommissie. Het blijkt dat de toegevoegde waarde van auteursrecht-relevante sectoren € 30,5 miljard bedraagt (5,9% van het BBP) en de werkgelegenheid bestaat uit 567.214 voltijdbanen (8,8% van de totale werkgelegenheid in Nederland). Het handelsbalansoverschot in deze sectoren was € 2,4 miljard (6,9% van het totaal).

Hoewel de gegevens niet helemaal vergelijkbaar zijn met het laatste onderzoek van de stichting uit 2000 tenderen de data naar een verdere stijging van de auteursrechtsector in het BBP-aandeel, de werkgelegenheid en het handelsoverschot.

2009

Begin januari bereiken bibliotheken, archieven en musea (FOBID) een uniek akkoord met rechthebbenden (VOI©E) over het digitaliseren en ter beschikking stellen van hun erfgoedcollecties. Het akkoord betekent een belangrijke doorbraak in de discussie over de auteursrechtelijke aspecten van digitalisering van collecties in bibliotheken en archieven.

Op 29 mei biedt de werkgroep Pastors haar rapport aan aan EZ-staatssecretaris Heemskerk over de toekomst van collectief beheer van rechten en de relatie tussen de sector en het bedrijfsleven. De werkgroep

was in 2008 ingesteld door het ministerie van EZ, onder meer als reactie op de Motie Smeets/Van der Burg. Zij was samengesteld uit vertegenwoordigers van VOI©E, VNO-NCW/MKB, met advies van de zijde van EZ en Justitie.

V.l.n.r.: Bernard Wientjes,
Aad Kosto, Marco Pastors,
Frank Heemskerk

Foto © Robert Goddyn

Onder de aanbevelingen in het rapport zijn het omzetten van de gedragscode in een keurmerk met onafhankelijke certificering; het opzetten van een centrale basisregistratie voor licenties en het komen tot een onderhandelingsprotocol met het georganiseerde bedrijfsleven.

Op 17 juni wordt het rapport van de werkgroep Gerkens in de oude vergaderzaal van de Tweede Kamer gepresenteerd. Onder de aanbevelingen zijn geleidelijke afschaffing van de thuiskopievergoeding in combinatie met een downloadverbod van illegaal materiaal, stimulering van legaal aanbod op internet om illegaal aanbod tegen te gaan, en één organisatie voor rechtenbeheer.

Op 3 juli viert de stichting haar 25-jarig bestaan met een bijeenkomst in het Amstelveense COBRA-museum. Sprekers Jan Boerstael, Dirk Visser, Arnoud Engelfriet en Rob Stuyt geven vanuit verschillende invalshoeken hun visie op de toekomst van het auteursrecht.

Op 9 september reageert de stichting samen met VOI©E uitvoerig op het Gerkens rapport, en op 15 oktober vindt onder grote belangstelling in de Tweede Kamer het 'rondetafeloverleg' over het Gerkens-rapport plaats. Er worden 17 genodigde organisaties en een aantal deskundigen gehoord door leden van de Tweede Kamer, met de werkgroep Gerkens als toehoorder.

Begin september besluit het kabinet om de thuiskopieregeling voor drie jaar te bevriezen, dit terwijl de Kamer nog in discussie moet met de werkgroep Gerkens over het rapport. In een reactie onderstreept de stichting dat de Nederlandse thuiskopieregeling de facto al enige jaren bevroren is en dat rechthebbenden daardoor schade lijden.

De kabinetsreactie op de aanbevelingen van de Werkgroep Gerkens volgt op 30 oktober. Een Algemeen Overleg wordt meerdere keren uitgesteld.

2010

Na de val van Balkenende IV in februari wordt de kabinetsreactie op het rapport van de werkgroep Gerkens controversieel verklaard; het wetsvoorstel toezicht daarentegen niet. In het zicht van de vervroegde Kamerverkiezingen bepleiten de stichting en VOI©E om het wetsvoorstel toezicht ná het algemeen overleg over het rapport Gerkens te behandelen omdat de beleidsmatige aspecten van collectief beheer een belangrijk deel uitmaken van dat rapport. Aan die wens wordt gehoor gegeven.

Wel gaat de vaste commissie voor justitie van de Tweede Kamer op 14 april in debat over haar rapport met de leden van de werkgroep Gerkens. Er blijkt een zeer brede steun te bestaan voor hetgeen de werkgroep voorstelt, al bestaat duidelijk aarzeling ten aanzien van het heikele punt van het downloadverbod.

Nederlandse beroepsorganisaties en vakbonden voor auteurs en uitvoerend kunstenaars creëren één aanspreekpunt om samen op trekken om ten aanzien van het auteursrecht en de naburige rechten de positie van de auteurs en uitvoerend kunstenaars te verstevigen: Platform Makers. De vertegenwoordigende organisaties van producenten en exploitanten in de creatieve media industrie starten ook een samenwerkingsverband en overlegplatform: Platform Creatieve Media Industrie (PCMI).

Tijdens een 'heidag' op 1 juni bespreken de stichting en VOI©E de mogelijkheden voor een nieuwe samenwerkingsstructuur. De voorkeur gaat uit naar een federatief verband waarin de drie 'bloedgroepen' – makers/uitvoerend kunstenaars, producenten/uitgevers en cbo's – samenwerken. Een werkgroep zal de herstructurering verder uitwerken.

Op 1 juni ontvangt Cees Vervoord bij zijn afscheid als bestuurder en vice-voorzitter van VOI©E uit handen van voorzitter Aad Kosto de Bronzen Krokus wegens zijn grote verdienste voor het collectief belang. Cees Vervoord was van 1996 tot 2010 CEO van Buma/Stemra en heeft in 2007, samen met de directeurs van Sena en Cedar BV, een vooraanstaande rol gespeeld bij de oprichting van VOI©E in 2008.

Op 1 juni verschijnt een voorontwerp van wet over het auteurscontractenrecht om ‘de positie van auteurs en uitvoerend kunstenaars ten opzichte van exploitanten versterken’. Daarin onder meer het voorstel om het auteursrecht pas overdraagbaar te maken ná het overlijden van de maker en exploitatiecontracten na vijf jaar opzegbaar te maken. De adviescommissie auteursrecht adviseert naderhand de minister het voorontwerp van wet in deze vorm niet tot wetsvoorstel te verheffen en stelt een alternatieve non-usus regeling voor.

Binnen een week na de Tweede Kamer verkiezingen in juni ontvangen alle nieuwe Kamerleden een uitnodiging namens de stichting, Platform Makers, Platform Creatieve Media Industrie en VOI©E voor een zomerstage auteursrecht, inclusief bedrijfsbezoeken en bezoek aan het Edison Popfestival op 3 oktober. De meeste fracties gaan op de uitnodiging in. De stichting besluit dit voortaan ieder jaar aan te bieden.

Medio 2010 wordt in opdracht van de ministeries van OCW en Justitie een onderzoek in gang is gezet naar de positie van auteurs en uitvoerende kunstenaars door een consortium van SEO Economisch Onderzoek, eLaw@Leiden en Paul Rutten (Universiteit Antwerpen/PR Onderzoek). Aan het onderzoek wordt na uitgebreide discussie over de enquêtevragen meegewerkt door een flink aantal bij de stichting aangesloten organisaties.

Boven v.l.n.r.: Hein van Leeuwen, Hein van der Ree, Cees van Steijn.
Onder v.l.n.r.: Ad Heskes, Aad Kosto, Cees Oudshoorn, Hans Onno van den Berg

Foto © Robert Goddyn

Op 3 september komt het “Onderhandelingsprotocol” tot stand, kaders en procedures ten behoeve van de onderhandeling over vergoedingen voor muziek, beeld en tekstgebruik zoals overeengekomen tussen VNO-NCW, MKB-Nederland en VOI©E.

Eind 2010 wordt het ‘CBO-keurmerk’ voor de collectieve beheersorganisaties door de VOI©E-ledenvergadering vastgesteld; hiermee is de door Stichting Auteursrechtbelangen ontwikkelde gedragscode, voorwaarde voor lidmaatschap van VOI©E, in overleg met rechthebbenden en gebruikers toetsbaar gemaakt en daarmee zelf overbodig geworden. Het Onderhandelingsprotocol en de keurmerkcertificering zijn resultaten van projecten voortkomend uit de werkgroep Pastors.

2011

Ter gelegenheid van zijn afscheid van het VOI©E-bestuur ontvangt Hans van Berkel op 17 februari de Bronzen Krokus uit handen van voorzitter Aad Kosto als dank voor zijn grote inzet voor het collectief beheer en voor VOI©E. Hans was van 1993 – 2010 CEO van Sena en heeft in 2007, samen met de directeurs van Buma/Stemra en Cedar BV, een vooraanstaande rol gespeeld bij de oprichting van VOI©E in 2008. Hij was penningmeester van VOI©E tot 2011.

In maart verschijnt het rapport van SEO Economisch Onderzoek, eLaw@Leiden en Paul Rutten over de contractuele positie van auteurs en uitvoerende kunstenaars onder de titel ‘Wat er speelt’.

In april komt de basisregistratie gereed in combinatie met de portal mijnlicentie.nl waar ondernemers hun gegevens kunnen inzien en muteren en licenties met Buma, Sena, Videma en Reprorecht kunnen sluiten en worden verwezen naar gebruikslicenties die andere collectieve beheersorganisaties aanbieden. Ook dit project is een resultaat van de werkgroep Pastors.

In het voorjaar van 2011 gaat de Werkgroep Herstructurering van start onder voorzitterschap van Rob Stuyt, vice-voorzitter van de stichting, om een basis te leggen voor een nieuwe samenwerkingsvorm tussen de verschillende 'bloedgroepen' binnen de stichting, waarin Platform Makers, Platform Creatieve Media Industrie en VOI©E een nieuwe plek krijgen.

Op 11 april stuurt staatssecretaris Teeven zijn lang verwachte Speerpuntenbrief aan de Tweede Kamer. De speerpunten voor het toekomstige auteursrechtbeleid zijn: sterker toezicht op cbo's, meer maatschappelijke verantwoording, grotere transparantie van geldstromen, een 1-loketbenadering (one-stop-shop) en een geschillencommissie; de aankondiging van een wetsvoorstel auteurscontractenrecht ter versterking van de contractuele positie van auteurs en artiesten ten opzichte van exploitanten; aankondiging van een wetsvoorstel handhaving op internet ter bevordering en bescherming van nieuwe bedrijfsmodellen alsook een herbezinning op de thuiskopie-exceptie, met name de vraag of deze ook moet gelden voor downloaden uit illegale bron; steun aan de EU-plannen voor verweesde werken, grensoverschrijdende auteursrechtlicenties op internet en inzetten op een fair use-exceptie in de richtlijn auteursrecht.

De werkzaamheden van de Werkgroep Pastors worden per 1 september afgerond: de meeste door VNO-NCW, MKB-Nederland en VOI©E geformuleerde doelstellingen zijn gerealiseerd.

De lang verwachte Europese richtlijn tot verlenging van de beschermingsduur voor de naburige rechten van uitvoerende kunstenaars en platenproducenten komt op 27 september tot stand, ondanks verzet van enige EU-lidstaten waaronder Nederland.

Op 1 november gaat de geschillencommissie Auteursrechten Zakelijk van start. Hier kunnen betalingsplichtigen al terecht met klachten over de toepassing van tarieven door CBO's voor het gebruik van auteursrechtelijk beschermd werk vooruitlopend op de invoering van de wetswijziging van de Wet Toezicht.

De SONT wordt in november 2011 nieuw leven ingeblazen met de benoeming van Marco Pastors als onafhankelijk voorzitter en wordt door staatssecretaris Teeven verzocht in de loop van 2012 een advies uit te brengen over nieuwe thuiskopietarieven.

Een Algemeen Overleg (AO) over de Speerpuntenbrief van Teeven vindt plaats op 30 november. Daags voor het AO zendt de stichting aan de Kamerleden een opsomming van de eigen speerpunten van de rechtensector. Een Kamermeerderheid wil niet aan het "downloadverbod" en er komt ook nog geen duidelijkheid over de toekomst van de thuiskopievergoeding. Teeven kondigt nieuwe voorstellen op dit punt aan.

De stichting reageert samen met VOI©E begin december op een verzoek van het ministerie van OCW om een discussiebijdrage ten aanzien van de concept-richtlijn over verweesde werken.

De website auteursrecht.nl, die in 2002 door de Stichting Auteursrechtmanifestaties was gelanceerd, blijkt een graag geraadpleegde bron van informatie over het auteursrecht, de naburige rechten en de rechtenorganisaties. Het aantal unieke bezoekers stijgt gestaag en ligt eind 2011 rond de 6000 per maand. Jaarlijks worden meer dan 700 vragen over auteursrecht beantwoord via de e-mail vragenservice.

Ter bevordering van de interne communicatie binnen VOI©E en Stichting Auteursrechtbelangen is het bureau in 2011 gestart met de verspreiding van een e-mail bulletin: 'Nieuws van het Lange Voorhout'.

2012

Op 10 februari organiseert het ministerie van Justitie de conferentie 'Flexible Copyright' in het Haagse Vredespaleis over flexibilisering van het auteursrecht, met als een van de meest opvallende discussiepunten of invoering van een 'fair use' exceptie gewenst is. Naar aanleiding van het verloop van de conferentie stelt de stichting vanuit de werkgroep Juristen een werkgroep Flexibel Auteursrecht in. De werkgroep zal de organisatie op zich nemen van een conferentie over flexibele uitoefening van het auteursrecht. De stichting vindt Google Nederland bereid hiertoe samen te werken met de stichting. De conferentie zal in het voorjaar van 2013 plaatsvinden.

Het Hof Den Haag oordeelt op 27 maart in de zaak NORMA tegen de Staat dat de bevrozing van het thuiskopiéstelsel door de Staat onrechtmatig is. In juli 2012 laat staatssecretaris Teeven in een brief aan de Tweede Kamer weten dat de regeling uitgebreid moet worden om aan nationale en internationale wetgeving te voldoen, met name aan de richtlijn over auteursrecht in de informatiemaatschappij uit 2001.

Op 19 juni wordt het wetsvoorstel voor een auteurscontractenrecht bekend gemaakt. Het blijkt flink af te wijken ten opzichte van het voorontwerp uit 2011. Na diepgaand overleg binnen de werkgroep Juristen wordt vastgesteld dat onvoldoende overeenstemming is binnen de 'bloedgroepen' van de Federatie voor een gezamenlijke reactie van de stichting in dit stadium.

Op 29 juni wordt de Stichting Auteursrechtbelangen met volledige steun van de Vergadering van Aangeslotenen omgevormd tot de Federatie Auteursrechtbelangen, voluit: 'Stichting Federatie Auteursrechtbelangen, Organisatie voor Auteursrecht en Naburige Rechten'.

In plaats van direct aangesloten organisaties van rechthebbenden, zoals vanaf de start van de stichting het geval was, heeft de stichting vanaf dat moment

drie aangesloten organisaties: Platform Makers, Platform Creatieve Media Industrie en VOI©E. De doelstellingen van de Federatie zijn grotendeels dezelfde als die van de stichting. Een belangrijke vernieuwing is aansturing van de collectieve handhaving en het organiseren van de financiering daarvan. Dat vergt in de loop van 2012 nog veel inzet van door de stichting aangezochte coördinatoren, die tot taak hebben een solide financieringsbasis voor Stichting Brein te realiseren.

Aad Kosto en Rob Stuyt

Scheidend vice-voorzitter Rob Stuyt ontvangt de Bronzen Krokus als blijk van waardering voor zijn inspirerend leiderschap sinds 1984 als voorzitter, en later vice-voorzitter van de stichting en zijn belangrijke rol bij de versterking van de rechten in Nederland. De scheidende voorzitter Aad Kosto ontvangt eveneens een Bronzen Krokus als waardering voor zijn inzet en sturing in de achter ons liggende periode van ingrijpende veranderingen, maar ook voor zijn langdurige steun aan het auteursrecht vanuit de politiek. Per 1 juli wordt Aad Kosto opgevolgd door Pim van Klink als voorzitter van de nieuwe Federatie en Job Cohen als voorzitter van VOI©E.

Amper een maand later bereikt de stichting het droeve bericht dat Rob Stuyt is overleden, op 25 juli. De herinnering aan Rob Stuyt blijft onlosmakelijk verbonden aan de stichting.

Op 6 juli verschijnt het wetsvoorstel om de beschermingstermijn van naburige rechten van uitvoerende kunstenaars en producenten te verlengen tot 70 jaar, als gevolg van de Europese richtlijn uit 2011. De wet moet voor 1 november 2013 zijn ingevoerd.

In juli presenteert de Europese Commissie haar concept-richtlijn over collectief beheer. De werkgroep Juristen maakt een uitvoerige analyse en concludeert dat de concept-richtlijn veel onduidelijkheden bevat waardoor het moeilijk is te beoordelen hoe het voorstel naar de Nederlandse CBO's en de rechthebbenden gaat uitpakken. Opmerkingen en vragen worden door VOI©E onder de aandacht gebracht van Tweede Kamer en ambtenaren.

Op 12 september wordt de omzetting van Starbel naar de Federatie Auteursrechtbelangen met een statutenwijziging bekrachtigd. In het vervolg van dit meerjarenoverzicht wordt de stichting aangeduid als “de Federatie”.

Op 22 november vindt een Algemeen Overleg (AO) over auteursrecht plaats. Het staat vooral in het teken van de discussie over het downloadverbod versus de thuiskopie. Het downloadverbod, waar aanvankelijk een Kamermeerderheid voor lijkt, wordt uiteindelijk afgeschoten en er ontstaat perspectief op een geactualiseerde regeling van de thuiskopievergoeding. Binnen de Federatie bestaat brede overeenstemming dat een volwaardig thuiskopiestelsel behouden moet blijven naast een versterkt instrumentarium voor de handhaving.

Ook het wetsvoorstel toezicht komt aan de orde in het AO. De regering doet twee belangrijke uitspraken: gezien succesvolle zelfregulering is er nog geen aanleiding CBO's tot hechtere samenwerking te dwingen, en de beperking van de beleggingsvrijheid wordt uitgesteld totdat bekend is wat hierover in de spoedig te verwachten Europese richtlijn over collectief beheer komt te staan.

Behandeling in de Tweede Kamer wordt gevolgd door een kritische opstelling van diverse politieke partijen in de Eerste Kamer, aan welke de stichting en VOI©E de boodschap hebben afgegeven dat de richtlijn aanleiding is om het wetsvoorstel toezicht verregaand te herzien en dat het voorstel daarom in deze vorm niet zou mogen worden aangenomen. Dat leidt evenwel niet tot opschorting van de behandeling.

Op 23 oktober wordt een AMvB uitgevaardigd waarin nieuwe voorwerpen worden aangewezen waarop nieuwe tarieven voor de thuiskopievergoeding van toepassing zijn met ingang van 2013. Het SONT-besluit van 12 oktober 2012 vormt hiervoor de basis. Stichting de Thuiskopie kan weer gaan werken aan de opbouw van een billijke vergoeding voor privé-kopiëren.

Ter uitvoering van het communicatieplan van de nieuwe Federatie wordt in de tweede helft van het jaar gestart met de actualisering en verbetering van de website auteursrecht.nl. Tevens wordt een plan gemaakt om selectief te reageren op foutieve of suggestieve informatie in sociale media en dergelijke en om een discussieplatform op te richten dat het debat over auteursrecht weer naar een fatsoenlijk niveau tilt. Uiteindelijk zou uit dit plan het discussieplatform *Auteursrechtdebat* ontstaan, dat medio 2014 van start gaat.

Om tegenwicht te bieden aan de redenering dat illegaal downloaden een gevolg is van een tekortschietend legaal aanbod, neemt de Federatie een Engels initiatief over en ontwikkelt een website die consumenten verwijst naar aanbieders van legale content. De Copyright Alliance staat de stichting toe het model van haar *thecontentmap* te gebruiken, zodat de stichting voortvarend met de bouw van *thecontentmap.nl* kan beginnen.

2013

Per 1 januari treedt de nieuwe Thuis kopiëregeling in werking na een 'bevrozing' van de tarieven sinds 2007. Via een AMvB wordt de regeling van toepassing verklaard op de eigentijdse voorwerpen waarmee privé-kopieën kunnen worden gemaakt (smartphones, telefoons met mp3-spelers, tablets, hdd-recorders, settopboxen, audio-videospelers, pc's, laptops en externe hdd-drives). De bestaande tarieven voor cd's en dvd's worden verlaagd. Deze AMvB zal in oktober nog voor twee jaar worden verlengd.

Als follow-up van de 'Flexible Copyright' conferentie van Justitie die begin 2012 in het Haagse Vredespaleis is gehouden, organiseert de Federatie op 23 april 2013 – de UNESCO-dag van het auteursrecht – een werkconferentie samen met Google Nederland over flexibele uitoefening van auteursrecht. Centrale vraag is welke problemen gebruikers van auteursrechtelijk beschermde werken ervaren, die zouden kunnen worden opgelost met een meer flexibel (uitoefenen van) auteursrecht. Een onafhankelijk deskundigenpanel (Arda Gerkens, Antoon Quaedvlieg, Paul Rutten) adviseert aan het slot van de conferentie naar aanleiding van vooraf door gebruikers ingediende cases hoe belemmeringen zouden kunnen worden opgelost. Het panel zal in november nog een uitgebreid rapport publiceren.

Paul Rutten,
Arda Gerkens

Foto © Fred van Diem

Tijdens deze werkconferentie reikt Job Cohen de Bronzen Krokus uit aan Elma Beemsterboer, weduwe van de in 2009 overleden André Beemsterboer, onder andere oprichter van Cedar en mede-initiator van VOI©E, als postuum blijk van grote waardering en erkentelijkheid voor diens inzet voor een beter auteursrecht en een beter collectief beheer.

Foto © Fred van Diem

Met een minisymposium wordt op 25 april na vijf jaar de commissie DigiTi©e opgeheven, een samenwerkingsverband van de bibliotheeksector, de Stichting Auteursrechtbelangen en VOI©E ter ondersteuning van auteursrechtregelingen voor digitaliseringsprojecten met cultureel erfgoed. Tevens wordt de basis voor een nieuw begin gelegd.

Op 19 juni wordt het wetsvoorstel auteurscontractenrecht ingediend bij de Tweede Kamer ter verbetering van de contractuele positie van auteurs en uitvoerende kunstenaars ten opzichte van hun exploitanten. Het wetsvoorstel voorziet ook in een geschillencommissie voor de beslechting van geschillen tussen een maker en zijn wederpartij of een derde. De basis om vanuit de Federatie gemeenschappelijk op het wetsvoorstel te reageren blijkt te smal. Men komt gezamenlijk wel tot een forse lijst van onderwerpen in het wetsvoorstel die verduidelijking behoeven. De verschillende partijen binnen de Federatie gaan zich ondanks tegengestelde belangen inspannen om via zelfregulering een aanvaardbare geschillenregeling tot stand te brengen.

Per 1 juli treedt de gewijzigde Wet toezicht collectieve beheersorganisaties in werking na een lang en vaak moeizaam voortraject dat vijf jaar in beslag heeft genomen.

Op 10 september vragen erfgoedorganisaties en organisaties van rechthebbenden met een gezamenlijk uitgangspuntendocument voor licentieonderhandelingen aandacht aan de wetgever voor een wettelijke verankering van Extended Collective Licensing.

Op 18 oktober treedt de wijzigingswet Richtlijn beschermingsduur in werking, waarmee de beschermingstermijn van de naburige rechten van uitvoerende kunstenaars en producenten van fonogrammen wordt verlengd van 50 naar 70 jaar.

Op 27 november verschijnt het rapport 'Flexibel Auteursrecht, samen op weg naar oplossingen' van het deskundigenpanel dat op 23 april tijdens de werkconferentie van Google en de stichting een onafhankelijke eerste bijdrage leverde over flexibilisering van de uitoefening van auteursrecht. Eindconclusie is dat ingrijpende verandering van het wettelijke auteursrechtkader niet nodig is, op voorwaarde dat marktpartijen gaan zorgen voor structurele verbetering van de informatieverstrekking en aandacht besteden aan maatregelen die licentieverlening versimpelen en versoepelen. De deskundigen bevelen tevens aan een 'auteursrechthub' tot stand te brengen waar informatie over auteursrecht wordt gegeven, een route wordt geboden om regelingen te treffen, waar wordt meegedacht en getracht wordt partijen bij elkaar te brengen voor experimenten. De Federatie neemt zich voor auteursrecht.nl in die richting verder te ontwikkelen.

Auteursrecht.nl ondergaat in de loop van het jaar een ingrijpende facelift. In samenwerking met het Instituut voor Informatierecht wordt de inhoud geactualiseerd en uitgebreid. De site trekt nu maandelijks ruim achtduizend unieke bezoekers die zorgen voor meer dan tienduizend bezoeksessies.

Naar aanleiding van een brief van de bonden van beeldend kunstenaars en een eerdere oproep van Platform Makers en Pictoright organiseert de Federatie tijdens het laatste kwartaaloverleg van dit jaar met de ministeries een presentatie over het volgrecht. Makers organisaties pleiten voor verlaging van het drempelbedrag in Nederland, dat veel hoger is dan elders in Europa, en voor een systeem van collectieve inning ten behoeve van efficiëntie en een betere naleving. Er vindt nog nader overleg plaats tussen het ministerie en betrokkenen, helaas in mei 2014 gevolgd door een afwijzing.

2014

Op 17 januari wordt tijdens Eurosonic Noorderslag *thecontentmap.nl*, de vindplaats voor aanbieders van legale content, gelanceerd door de minister van OCW, Jet

Bussemaker. *Thecontentmap.nl* is de Nederlandse variant van de website met verwijzing naar legale content die in Engeland in 2012 door de Copyright Alliance was ontwikkeld.

Bij de lancering zegde de minister tevens een subsidie van 75.000 euro toe aan de Federatie om op een positieve en constructieve wijze “er voor te zorgen dat personen (met name jongeren) zich bewust zijn van de makers achter creatieve producten en het belang dat deze hebben om betaald te worden voor hun werk”. Daarmee kwalificeert de minister het auteursrecht als instrument voor cultuurbeleid, tot genoegen van de Federatie en rechthebbenden.

In de zaak Staat der Nederlanden tegen NORMA e.a. oordeelt de Hoge Raad op 7 maart dat de thuiskopievergoeding, die sinds de ‘bevriezing’ van de tarieven in 2007 alleen gold voor cd’s en dvd’s, ook op digitale audio- en videospelers had moeten worden geheven. De Hoge Raad laat met dit oordeel de eerdere uitspraak van het hof in deze zaak in stand. NORMA start hierna een schadestaatprocedure; in september worden Staat en NORMA het eens over een door de Staat te betalen schadevergoeding van 10 miljoen euro alsmede het intrekken van de tussen partijen nog lopende gerechtelijke procedures.

Op 10 april oordeelt de hoogste Europese rechter in de ACI / Adam-zaak dat downloaden uit illegale bron illegaal is. Tot dan toe was dit in Nederland, in tegenstelling tot vrijwel alle andere EU-landen, toegestaan – althans volgens de uitleg die aan de wet werd gegeven – voor muziek, films en boeken (niet voor software en games). Staatssecretaris Teeven vraagt daarop de SONT een nieuw advies uit te brengen over de thuiskopievergoeding.

In het voorjaar lanceert het ministerie van Veiligheid en Justitie in het kader van het auteurscontractenrecht een plan om artikel 45d in het wetsvoorstel aan te passen. Deze aankondiging, gevolgd door het medio 2014 indienen van een aangepast voorstel, mondt uit in onderhandelingen tussen het Rechtenoverleg voor Distributie van Audiovisuele Producties (RODAP) en het Portal Audiovisuele Makers (PAM) die door de Federatie met spanning worden gevolgd.

In juni wordt een nieuw SEO onderzoek gepubliceerd naar de economische betekenis van het auteursrecht, uitgevoerd in opdracht van het ministerie van Economische Zaken. De Federatie was vanuit een zetel in de begeleidingscommissie wederom betrokken bij dit onderzoek. Voor het onderzoek is de methodiek van de WIPO-Guide gebruikt.

Het Nederlandse resultaat (6,0% BBP) ligt 15% hoger dan het gemiddelde van de in 2014 beschikbare nationale WIPO-studies. SEO stelt dat voor een correcte vergelijking beter kan worden gekeken naar de kernsectoren omdat deze in alle onderzochte landen identiek zijn afgebakend. Op dat moment is het Nederlandse cijfer (4,6% BBP als aandeel van de kernsectoren) beduidend hoger dan het gemiddelde van alle gemeten landen (2,82% BBP). De bijdrage aan de landelijke werkgelegenheid (7,4%) ligt eveneens aanzienlijk hoger dan het gemiddelde van alle voor EZ/SEO beschikbare nationale WIPO studies (5,41%). De EZ/SEO cijfers tonen aan dat mondiaal gezien de auteursrechtsector in ons land bovengemiddeld bijdraagt aan de nationale werkgelegenheid.

Op 19 juni gaat het discussieplatform Auteursrechtdebat van start met als moderator Lotte Anemaet van de VU Amsterdam. Het platform levert binnen korte tijd een aantal interessante discussies op. Auteursrechtdebat is onderdeel van IE-Forum.

De Europese Commissie brengt op 25 juli een rapport uit over de brede Europese consultatie over de herziening van het auteursrecht. Er zijn ruim 9.500 reacties gekomen, en er zijn meer dan 11.000 mailberichten over het onderwerp ontvangen.

Pogingen om een solide fundament te vinden voor de financiering van de collectieve handhaving, uitgevoerd door Stichting BREIN, gaan onverminderd door. Een remmende factor is dat het College van Toezicht Auteursrechten de collectieve bestedingen kwalificeert als beheerskosten. Samen met VOI©E tekent de Federatie tegen deze zienswijze bij het college herhaaldelijk

bezwaar aan, daarbij wijzend op de EU richtlijn collectief beheer die een onderscheid maakt tussen beheerskosten en andere collectieve bestedingen.

De Wetswijziging implementatie richtlijn verweesde werken en het bijbehorende Besluit zorgvuldig onderzoek treden op 29 oktober in werking. In het Besluit wordt opgesomd welke inspanningen per categorie werken minimaal moeten worden gedaan om rechthebbenden te achterhalen, waaronder het raadplegen van databanken van collectieve beheersorganisaties. Voor het opstellen van de bronnenlijst is ook VOI©E geconsulteerd.

Tijdens het Algemeen Overleg over auteursrecht op 5 november blijkt groeiende steun van politiek en overheid voor het tweesporenbeleid van de Federatie van voorlichting in ruime zin naast bestrijding van inbreuken bij de bron. Kamerleden tonen zich tevreden met het huidige beleid van BREIN om alleen het illegale aanbod zoveel mogelijk tegen te gaan en niet de individuele consument aan te pakken, en met de informatie over legaal aanbod die wordt verstrekt via thecontentmap.nl. Ook is er brede steun voor het thuiskopiebesluit. Staatssecretaris Teeven zegt toe in gesprek te zullen gaan met rechthebbenden en ISP's over de rol van die laatste bij zowel de voorlichting als het bestrijden van inbreuken.

De Staat en Stichting de Thuiskopie beëindigen op 8 december hun geschil over de hoogte van de thuiskopieheffing in de jaren 2007-2012 en worden het eens over een door de Staat te betalen schadevergoeding van 33,5 miljoen euro aan Thuiskopie. De gerechtelijke procedure die hierover tussen Thuiskopie en de Staat loopt sinds mei 2009, wordt beëindigd.

2015

Per 1 januari zijn nieuwe thuiskopietarieven van kracht geworden; deze zijn geldig tot en met 2017. Er is een generieke verlaging doorgevoerd van alle tarieven met 30%, dit onder meer in het licht van nationale en Europese jurisprudentie en de sterk verminderde ontduiking. Ook e-readers zijn nu in de regeling opgenomen.

De rechtenorganisaties voor filmmakers en acteurs (verenigd in PAM) bereiken samen met de producenten, omroepen en distributeurs (verenigd in RODAP) op 9 februari een akkoord voor een nieuw vergoedingssysteem voor film- en televisie exploitaties.

Op 12 februari wordt het wetsvoorstel auteurscontractenrecht door de Tweede Kamer aangenomen. Via moties wordt aangedrongen op het stimuleren van onderhandelingen over tarieven tussen exploitanten en makers en gebruikmaken van de mogelijkheid om een geschillencommissie aan te wijzen. De Federatie dringt vervolgens bij de Eerste Kamer aan op spoed zodat de wet op 1 juli in werking kan treden.

De Eerste Kamer neemt op 30 juni, op de valreep, het wetsvoorstel auteurscontractenrecht als hamerstuk aan en de wet treedt op 1 juli in werking. De wet bevat onder meer een non usus-bepaling, een nieuwe regeling voor het filmauteurscontractenrecht, een recht op een billijke vergoeding voor het verlenen van exploitatiebevoegdheid en een bestsellerbepaling. Ook voorziet de wet in een grondslag voor een geschillencommissie voor geschillen tussen makers en exploitanten.

Een speciale commissie vanuit de Platforms Makers en Creatieve Media Industrie samen met het bureau bereikt overeenstemming over het reglement voor de nog in te richten geschillencommissie auteurscontractenrecht.

De geschillencommissie auteurscontractenrecht wordt ondergebracht bij de Stichting Geschillencommissie voor Beroep en Bedrijf (SGB). De overheid blijkt slechts bereid de aanloop- en inrichtingskosten te subsidiëren.

Op 13 november organiseert V&J in samenwerking met de Federatie een seminar 'Legaal aanbod - de norm' waar onder meer de Britse en Deense aanpak van handhaving en promotie, met een forse financiële injectie van de overheid, uitgebreid worden gepresenteerd door vertegenwoordigers uit die landen. Aanleiding vormt de toezegging van toenmalig staatssecretaris Teeven om rechthebbenden en internet service providers rond de tafel te vragen om gezamenlijk te bezien hoe illegaal downloaden kan worden tegengegaan en het legale aanbod kan worden gestimuleerd. De uitkomst van het seminar is dat de beoogde samenwerking op zich tot de mogelijkheden behoort en dat er een eerste constructieve stap richting samenwerking is gezet. De minister kondigt een brief aan de Kamer aan over het vervolg van deze discussie.

In het kader van promotie rondom *thecontentmap.nl* heeft de Federatie in samenwerking met onderwijsspecialisten leermateriaal ontwikkeld om een jonge doelgroep bewust te maken dat creatieve makers een eerlijke prijs voor hun arbeid verdienen. Op 19 november, vlak voor de Week van de Mediawijsheid, lanceert minister Bussemaker van OCW tijdens een door de Federatie georganiseerde bijeenkomst 'Respect voor de makers' de nieuwe onderwijsmaterialen, gericht op groepen 7 en 8 van het basisonderwijs.

Foto © Maurits van Hout

2016

Eind februari bereiken de Federatie en BREIN een akkoord over een Convenant Collectieve Handhaving. Het Convenant verandert de structuur van BREIN op een aantal punten en zorgt voor aanpassingen van de statuten die de aansturing door de Federatie handen en voeten geven. Zo beslist de Federatie over bestuursbenoemingen en keurt zij business- en jaarplannen, jaarrekeningen en statuten- en reglementswijzigingen goed en biedt het handvatten voor afstemming met de rechthebbenden over de uitvoering. Het convenant blijkt ook van belang voor de financiering van BREIN.

De Minister van Justitie wijst de geschillencommissie auteurscontractenrecht aan voor geschillen over deze wettelijke regeling en zegt samen met OCW een bijdrage van 25 duizend euro toe voor een voorlichtingscampagne.

Het wetsvoorstel Implementatiewet richtlijn collectief beheer wordt op 23 juni door de Tweede Kamer aangenomen. VOI©E concludeert dat door de vooruitlopende Nederlandse wetgeving en via zelfregulering (CBO- Maru

Het onderwijsproject is een van de speerpunten van het voorlichtingsbeleid van de Federatie. Er wordt in navolging van de succesvolle activiteiten in 2015 rond *thecontentmap.nl* in het verslagjaar heel veel aandacht besteed aan het programma voor 2016-2017. Het project bestaat uit onder meer de volgende onderdelen: 1) auteursrechtlessen in het kader van Nieuwsbegrip met een auteursrechtsspecial in de Week van de Mediawijsheid. Aan de hand van teksten voor begrijpend lezen werden leerlingen bewust gemaakt van verschillende aspecten van het auteursrecht, aan de hand van aansprekende cases. 2) Net als in 2015 zijn ook in 2016 door de Federatie vijf mediamissies bedacht en uitgewerkt over auteursrecht voor de game MediaMasters die door een groot aantal leerlingen (en leerkrachten) met veel plezier wordt gespeeld in de Week van de Mediawijsheid. De missies leiden de leerlingen

naar www.auteursrecht.nl, met speciale aandacht voor het filmpje 'auteursrecht in 2 minuten'. 3) De Federatie laat door Teachers in Media een lespakket maken voor de hoogste groepen in het basisonderwijs. 'Dossier Auteursrecht' bestaat uit zes lessen van gemiddeld één uur die via KlasseTV beschikbaar zijn voor de leerkrachten. KlasseTV is een internetportal met digitaal lesmateriaal voor alle groepen van het basisonderwijs. De deelname vanuit het basisonderwijs is uitstekend.

Op 8 juli zendt de Federatie mede namens de aangesloten platforms een brief aan de minister van OCW met het dringende verzoek in de discussie over de arbeidsmarktpositie van kunstenaars ook aandacht te besteden aan het auteursrecht als instrument van inkomensvorming. Dit naar aanleiding van haar beleidsbrief van 31 mei waarin dit aspect in het geheel niet voorkwam. Dit punt zou in een vervolgnoteit genoegzaam worden gecorrigeerd na een openhartig gesprek van OCW met een vertegenwoordiging van de Federatie. Bij die gelegenheid zijn praktische afspraken gemaakt hoe de Federatie en haar platforms betrokken kunnen worden bij de maatregelen die OCW op het oog heeft om de arbeidsmarktpositie te verbeteren.

Op 1 september ontvangt Wiso Wissing bij zijn afscheid als directeur van NORMA de Bronzen Krokus voor zijn grote verdienste voor de collectieve belangen van uitvoerende kunstenaars uit handen van VOI©E-voorzitter Job Cohen. Wiso was van 1984 – 2003 werkzaam voor de Nederlandse toonkunstenaarsbond (Ntb), waarna hij veertien jaar directeur was van NORMA. Van 2001 - 2004 was hij bestuurslid van de stichting, en sinds de oprichting in 2008 van VOI©E.

Op uitnodiging en onder voorzitterschap van V&J vindt op 8 september een eerste overleg plaats tussen de rechthebbendenplatforms, Brein en ISP's, waarbij ook OCW en EZ aanwezig zijn. Deze bijeenkomst was al in 2014 door toenmalig staatssecretaris Teeven in het vooruitzicht gesteld. Bij voorbaat was duidelijk dat de nadruk op voorlichting zou liggen en vooralsnog niet op handhaving, dit vooral in verband met de nog bij het EU Hof hangende zaak over blokkering van The Pirate Bay. Wel tonen de ISP's zich bereid mee te werken en financieel bij te dragen aan de nieuwe app Film.nl en de uitrol daarvan (in 2017) actief te ondersteunen en wordt – voorlopig nog oriënterend – gesproken over mogelijkheid van landing pages en alerts.

Op 1 oktober gaat de Geschillencommissie Auteurscontractenrecht van start. De Federatie heeft financieel ondersteund door de overheid een communicatieprogramma laten ontwikkelen dat begin 2017 wordt uitgerold om stakeholders te stimuleren gebruik te maken van de geschillencommissie en zich daarbij aan te sluiten.

In november loopt een internetconsultatie over de voorstellen van de Europese Commissie voor harmonisering en modernisering van het auteursrecht als onderdeel van de in 2015 bekendgemaakte Digital Single Market strategie. De Federatie start overleg over een gezamenlijk standpunt.

Op 26 november treedt de implementatiewet richtlijn collectief beheer in werking, nadat de Eerste Kamer het wetsvoorstel op 11 november als hamerstuk had afgedaan.

De Wet toezicht collectieve beheersorganisaties, die op 1 juli 2013 in werking is getreden, is conform afspraak in de Tweede Kamer, na drie jaar geëvalueerd. Het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum van het ministerie van Veiligheid en Justitie (WODC) publiceert op 1 december het eindrapport. De evaluatie en ook de kabinetsreactie van 12 december daarop roept in de kring van VOI©E teleurstelling en verbazing op.

Het rapport gaat vooral in op het functioneren van het CvTA en de effectiviteit van het toezicht. Hetgeen door VOI©E was ingebracht over de goede resultaten van zelfregulering is niet in het rapport terug te vinden en de minister ziet in het rapport zelfs aanleiding om het toezicht te verscherpen. Het effect van het bestaande toezicht op de positie van Nederlandse CBO's in de internationale markt, waarover grote zorgen bestaan, blijft daarentegen onbesproken en de 'kop' op de richtlijn, waar ook de Eerste Kamer zich tegen had uitgesproken, blijft gehandhaafd.

Op 9 december wordt het besluit billijke vergoeding artikel 25c Auteurswet gepubliceerd in de Staatscourant. Met de voorgestelde procedure kunnen verenigingen van makers en exploitanten door de minister van OCW de hoogte van een billijke vergoeding laten vaststellen.

Kees Holierhoek ontvangt bij gelegenheid van zijn afscheidsfeest op 17 december uit handen van VOI©E-voorzitter Job Cohen de Bronzen Krokus voor zijn grote verdienste voor het collectief belang van schrijvers en vertalers. Kees Holierhoek, lange tijd bestuurslid van de stichting, is dertig jaar lang - vanaf de oprichting in 1986 - voorzitter geweest van Stichting Lira.

Foto © Kaj ter Borgh

2017

De Federatie doet in maart een aantal gezamenlijke aanbevelingen in het kader van de consultatie over het voorstel voor een EU-richtlijn inzake auteursrecht in de digitale eengemaakte markt. Deze hebben betrekking op tekst- en datamining; gebruik van werken en andere beschermde materialen in digitale en grensoverschrijdende onderwijsactiviteiten; het oplossen van de 'value gap'. De afzonderlijke platforms sluiten zich in hun reacties aan bij de aanbevelingen van de Federatie.

Om de voordelen van het gebruik maken van de Geschillencommissie Auteurscontractenrecht onder de aandacht te brengen van auteurs, uitvoerend kunstenaars, uitgevers en producenten lanceert de Federatie op 31 maart de campagne 'Samen weer door één deur'. De campagne is ontwikkeld met financiële steun van de ministeries van J&V en OCW. De campagne geeft niet de gewenste impulsen waardoor exploitanten zich massaal aansluiten. Voor dit probleem vinden Federatie en de beide rechthebbendenplatforms niet direct een oplossing.

Het HvJEU wijst op 14 juni een belangrijk arrest in de BREIN/Ziggo zaak en oordeelt dat de torrent website The Pirate Bay (TPB) inbreuk maakt. Dit betekent dat blokkering van toegang door internet access providers is toegestaan. Ondertussen wordt in de gesprekken tussen rechthebbenden en ISP's onder regie van J&V niet veel vooruitgang geboekt. ISP's lijken de boot af te houden. Complicerende factoren zijn de langdurige kabinetsformatie terwijl het handhavingss dossier controversieel is verklaard en de procedure die een groep filmmakers in maart tegen de Staat heeft aangespannen.

Als afsluiting van de promotiecampagne voor de Geschillencommissie Auteurscontractenrecht organiseert de Federatie op 16 juni een zeer goed bezochte en geanimeerde voorlichtingsbijeenkomst voor de achterban in het COBRA Museum, waarmee tevens het eerste lustrum van de Federatie wordt gevierd.

Panel: Arnold Mühren, Robin Simonse, Janneke Wesseling, René Appel, Frank van Amerongen

In juni gaat de ALV van VOI©E met de vereiste meerderheid akkoord met het voorstel financiering van alle collectieve activiteiten die onder auspiciën van de Federatie worden ondernomen, inclusief collectieve handhaving door BREIN, via de VOI©E- contributie te laten lopen.

Begin augustus brengen de SER en de Raad voor Cultuur een gezamenlijk advies uit, "Passie gewaardeerd", aan de minister van OCW, waarin mede dankzij de inbreng van de Federatie ook nadrukkelijk wordt gewezen op het belang van versterking van het auteursrecht en intensivering van de handhaving om het verdienvermogen van de grote groep kleine en middelgrote makers en artiesten te vergroten.

Medio november wordt de Arbeidsmarktagenda aangeboden aan de minister van OCW. Het auteursrecht heeft een plek in deze agenda gekregen met vier aandachtsgebieden met elk een 'aanjager': intensieve monitoring naleving auteursrecht in culturele sector (Federatie Auteursrechtbelangen); handhaving intensiveren en legaal gebruik stimuleren (Brein); strategie om

'value gap' te dichten (Federatie Auteursrechtbelangen) en opvolging geven aan de evaluatie van het auteurscontractenrecht (Platform Makers). De Federatie is aangewezen als coördinerende aanjager voor de vier aandachtsgebieden, welke rol in eerste instantie door Federatievoorzitter Pim van Klink op zich wordt genomen. In meerderlei opzicht een logische keuze omdat Van Klink bij tal van gelegenheden met een palet aan scherpzinnige analyses de grote betekenis van auteursrecht heeft onderstreept voor de inkomensvorming van kunstenaars.

Aan de vooravond van de Week van de Mediawijsheid in november gaat het nieuwe lespakket over auteursrecht 'Beroemd worden' live. Het is het startschot voor het onderwijsproject 2017-2018. Het lespakket is gemaakt door KlasseTV in nauwe samenwerking met de Federatie in het kader van het project Mediawijsheid. Ook wordt een gratis les Nieuwsbegrip Extra over beroemd worden en auteursrecht online gezet met als thema 'Geld verdienen als schrijver of illustrator'. Daarnaast lanceert de Federatie een nieuwe website over auteursrecht voor kinderen: auteursrechtvoorjou.nl. Via nieuwe mediamissies waarmee de Federatie ook deze aflevering van de Week van de Mediawijsheid meedoet aan de game MediaMasters komen de leerlingen nu uit bij een website over auteursrecht met een *look-and-feel* die ze prima aanspreekt.

In de zomer van 2017 heeft het bureau 'een rondje langs de velden' gemaakt en een groot aantal stakeholders een serie vragen voorgelegd ter evaluatie van het functioneren van de Federatie en VOI©E en van de positie van beide organisaties bij de brede achterban, de overheid en in de markt. De evaluatieresultaten vormen aanleiding tot de instelling van een speciale commissie onder voorzitterschap van Job Cohen, die de taak op zich neemt een verbeteringsplan op te stellen. De 'Commissie Cohen' komt in december met een ambitieus plan van aanpak, dat door bestuur en Federatieraad positief wordt ontvangen.

2018

Met ingang van 2018 wordt de opzet van het kwartaaloverleg met de ministeries aangepast waarbij de individuele platforms van de Federatie om de beurt gelegenheid krijgen om intensiever met de ministeries te overleggen over belangrijke onderwerpen. Dit was ook een wens vanuit de ministeries met het oog op efficiënter overleg. Het kwartaaloverleg wordt vanaf nu opgesplitst in een algemeen gedeelte en een gedeelte met alleen het desbetreffende platform.

De Intellectual Property Office van de Europese Unie (EUIPO) kent in februari aan de Federatie Auteursrechtbelangen 60.000 euro subsidie toe voor de follow-up van het voorlichtingsproject voor de groepen 7 en 8 van het basisonderwijs. De subsidieaanvraag door de Federatie is ondersteund door de ministeries van OCW en EZK. Het onderwijsproject wordt tijdelijk omgedoopt tot BA@AS – Building Awareness for Copyright at School. Met deze extra financiële injectie komt er ruimte om met hulp van een professioneel bureau met een representatieve groep enthousiaste leerkrachten een zogenaamde co-creation sessie te houden, waar belangrijke aanbevelingen uit voortkomen voor de inrichting van het lesmateriaal. De sterk verbeterde lessen worden in het vervolg niet alleen via KlasseTV maar ook via *Gynzy.nl* (een digibord toepassing waar ongeveer de helft van de basisscholen in Nederland een abonnement op heeft) gratis

Wijs met media omgaan

Teksten kopiëren, muziek, foto's en video's gebruiken of delen. Het gebeurt dagelijks.

Maar mag het ook altijd en wat geldt als jij zelf de maker bent? Hoe bescherm jij jezelf tegen hacken? Wat is nepnieuws en wat zijn de voor- en nadelen van sociale media? Met deze GRATIS digibordlessen leren kinderen wijs met media omgaan, als maker en als gebruiker.

Vlogger Tobias komt in onverwachte en leerzame situaties terecht. Elf korte lessen (15 minuten) en drie verdieplingslessen (30 minuten) met opdrachten die ook geschikt zijn voor zelfstandig werken, die naar keuze los (voor een groepsgesprek) of in allerlei combinaties kunnen worden ingezet. Ze zijn niet alleen goed bruikbaar als project rondom de Week van de Mediaawijsheid, maar zijn qua thematiek het hele jaar actueel. Voor de leerkrachten is bij iedere korte les achtergrondinformatie beschikbaar.

Naar de lessen

EUIPO
INTELLECTUAL PROPERTY OFFICE

ideas
CONSUMER

COÖRDINATOR

beschikbaar gesteld. Financieel is er nu ook ruimte om het onderwijsproject intensief via social media onder de aandacht van leerkrachten te brengen. Al aan het eind van het jaar wordt met de verbeteringen een verviervoudiging in het bereik geconstateerd ten opzichte van het voorgaande jaar maar de groei in bereik zal zich in 2019 doorzetten.

Op 1 mei verhuizen de Federatie en VOI©E naar een nieuwe locatie in Den Haag, schuin tegenover de oude, aan het Lange Voorhout 57.

VOI©E geeft in zijn reactie van 7 juni op het consultatievoorstel Wet Toezicht aan dat het voorstel onvoldoende rekening houdt met nieuwe ontwikkelingen. Om een Europees gelijk speelveld te realiseren zou de Nederlandse wet Toezicht volledig binnen het kader van de Europese richtlijn collectief beheer moeten worden gebracht, dus de Nederlandse 'kop op de richtlijn' moeten verwijderen. Ook maken de leden groot bezwaar tegen het voorstel om het toezicht bijna volledig door de CBO's te laten bekostigen, met name omwille van het beeld van onafhankelijkheid van het College.

Minister voor Rechtsbescherming Dekker stuurt op 29 juni de Tweede Kamer een brief met de eerste bevindingen rond de Wet auteurscontractenrecht die op 1 juli 2015 in werking is getreden. Daarin geeft hij aan dat het aanreiken van instrumenten alleen nog geen positieverbetering oplevert. Uit de tussenstand komt het beeld naar voren dat weinig makers gebruik maken van de wettelijke bepalingen van hoofdstuk 1A. Bovendien is er slechts een enkele modelovereenkomst opgesteld c.q. aangepast na inwerkingtreding van de wet. In het evaluatieonderzoek zal moeten worden gezien of dit beeld correct is en wat de achterliggende redenen daarvan zijn.

De Hoge Raad wijst op 29 juni arrest in de blokkeringszaak die BREIN tegen Ziggo heeft aangespannen. XS4ALL heeft zich in die zaak gevoegd. In 2014 wees het Hof Den Haag de blokkering van The Pirate Bay af. De Hoge Raad volgt de conclusie van de AG van 16 maart en vernietigt die uitspraak en verwijst de zaak voor nieuwe beoordeling naar het Hof Amsterdam.

Per 1 juli wordt Ad Koppejan benoemd tot de nieuwe voorzitter van het College van Toezicht voor een periode van vier jaar. Hij volgt Jan Willem Holtslag op in verband met de beëindiging van diens tweede termijn.

Het Europees Parlement stemt op 5 juli aanvankelijk met een kleine meerderheid tegen de EU-plannen om de wetgeving rond het auteursrecht aan te scherpen in het kader van de *Digital Single Market*. In aanloop naar de stemming hebben in een campagne meer dan 1.300 artiesten gepleit voor een oplossing van de value gap. Op 12 september wordt een geamendeerde tekst van de desbetreffende richtlijn wel aanvaard. Onderdeel daarvan is de auteursrechtelijke verantwoordelijkheid van internet platforms als YouTube en Facebook; zij moeten ofwel licenties voor content die door gebruikers wordt geüpload regelen, ofwel in samenspraak met de rechthebbenden maatregelen nemen om inbreukmakende content te weren.

Het bureau van de Federatie en VOI©E start in september met een praktijkcursus auteursrecht en naburige rechten in drie dagdelen voor medewerkers en leden van toezichthoudende organen van bij de platforms aangesloten organisaties. De deelnemers reageren positief en de cursus zal jaarlijks worden geprolongeerd.

Ter voorbereiding van het Algemeen Overleg (AO) over auteursrecht op 4 oktober wijst de Federatie in een brief aan de Tweede Kamer op een aantal punten. Zij sluit zich aan bij de bezwaren van VOI©E tegen bepaalde aanpassingen van de Wet Toezicht die in voorbereiding zijn en geeft in een bijlage uitleg over de value gap bepaling in het richtlijnvoorstel dat twee weken eerder door het Europese Parlement is aanvaard. De Federatie stelt zich op het standpunt dat grote internetplatforms, zoals YouTube en

Facebook, die met het werk van creatieven veel geld verdienen, met rechthebbenden moeten onderhandelen over redelijke vergoedingen. Tijdens het AO gaat de meeste aandacht uit naar het auteurscontractenrecht en dan met name naar het gebrek aan bereidheid van exploitanten om zich bij de geschillencommissie te laten registreren.

Op 7 december wijst de Hoge Raad arrest in de zaak HP c.s. tegen ThuisKopie en Staat. De HR volgt het advies van A-G Van Peursum, die op 5 oktober concludeerde tot verwerping van het door de betalingsplichtigen ingestelde cassatieberoep. Dit betekent dat het oordeel van het Gerechtshof Den Haag op 23 mei 2017 dat de ThuisKopie AMvB's vanaf 2013 verbindend zijn, in stand blijft.

De Commissie Cohen heeft zich gedurende het jaar gebogen over talrijke vraagstukken over de toekomstige inzet en inrichting van de Federatie en VOI©E. Haar aanbevelingen ten aanzien van een activiteitenplan worden grotendeels overgenomen. De analyse en selectie van onderwerpen bieden een goed model om de speerpunten van beleid van de Federatie en VOI©E te formuleren. Er komt een convenant voor de samenwerking tussen beide organisaties. Het voorstel van de commissie om de Federatie en VOI©E ook bestuurlijk in elkaar te schuiven wordt door een meerderheid afgewezen, maar de voorzitters zullen zich wel over de toekomst van de governance van de Federatie buigen.

Eind 2018 komt een eind aan de benoemingstermijn van Pim van Klink als onafhankelijk voorzitter van de Federatie en van Job Cohen als onafhankelijk voorzitter van VOI©E. Met het oog op de heroriëntatie op de inrichting en het toekomstig beleid van de Federatie besluit het bestuur het voorzitterschap bij wijze van proef voorlopig te laten rouleren onder de platformvoorzitters.

2019

Fred Teeven volgt Job Cohen per 1 januari 2019 op als onafhankelijk voorzitter van VOI©E.

Naar aanleiding van de eerste twee, gevoegd behandelde, geschillen in 2018 en het tegenvallende aantal registraties bij de Geschillencommissie Auteurscontractenrecht besluit het bestuur van de Federatie de geschillenregeling tussentijds te evalueren.

Onder het mom 'naar het nieuwe normaal' gaan makers, beleidsmakers en belangenorganisaties tijdens de werkconferentie arbeidsmarktagenda op 21 januari met elkaar in gesprek over de huidige stand van zaken van werkenden in de culturele en creatieve sector.

Foto © Leo Veger

Gerrit Jan Wolffensperger ontvangt uit handen van Job Cohen de Bronzen Krokus voor zijn grote verdienste voor het gezamenlijke belang van rechthebbenden tijdens zijn afscheidsreceptie als voorzitter van Pictoright op 24 januari 2019. Gerrit Jan had in zijn periode als Kamerlid voor D66, van 1986 tot 1997, onder meer het auteursrecht in zijn portefeuille. Vanaf 2003 heeft hij vele bestuurlijke functies bekleed in de belangenbehartiging van rechthebbenden, als bestuurslid van de stichting, adviseur en waarnemend voorzitter van de SONT, adviseur van de Federatie, en als voorzitter van Pictoright en van Videma.

Op 15 april wordt de auteursrechtlijn met 71 procent van de stemmen aangenomen door de Europese lidstaten. De richtlijn beoogt dat rechthebbenden een billijk aandeel krijgen van de waarde die door het gebruik van hun werken wordt opgehaald en bevat daarnaast maatregelen om te kunnen komen tot evenwichtigere overeenkomsten tussen auteurs, uitvoerende kunstenaars en degenen aan wie zij hun rechten toekennen.

De richtlijn maakt ook nieuwe uitzonderingen op het auteursrecht voor erfgoedinstellingen voor het behoud en beschikbaarstelling van hun collectie en voor wetenschappelijke instellingen voor datamining. De lidstaten krijgen 24 maanden de tijd om de nieuwe regels om te zetten in hun nationale wetgeving.

Eveneens op 15 april neemt de Europese Raad een nieuwe omroeprichtlijn aan, waarmee het voor omroeporganisaties makkelijker wordt rechten te vereffen in de hele EU voor radioprogramma's, nieuws- en actualiteitenprogramma's op tv en tv-programma's die volledig gefinancierde eigen producties van omroeporganisaties zijn. Bestaande contracten blijven nog 4 jaar na inwerkingtreding van de richtlijn geldig.

De Federatie bepleit op 2 september in een gezamenlijke reactie op het in consultatie gegeven implementatievoorstel voor de op 15 april aangenomen Europese richtlijn auteursrecht om zo dicht mogelijk bij formuleringen en bedoeling van de richtlijn te blijven. De Federatie reikt daartoe een aantal voorstellen tot verbetering en/of verduidelijking aan.

Het met subsidie van de Europese Commissie verder uitgebreide en aangepaste lespakket over auteursrecht, gemaakt door Federatie Auteursrechtbelangen en KlasseTV voor groep 7 en 8 basisschool, heeft aan het eind van het schooljaar 2018-2019 mede dankzij een succesvolle social media campagne een verzesvoudiging van het bereik opgeleverd ten opzichte van het voorafgaande schooljaar. Gesteund door dit geweldige succes zet de Federatie zich enthousiast aan de inrichting van het onderwijsproject voor 2019-2020.

Op 18 oktober wordt het Wetsvoorstel tot wijziging van de Wet Toezicht aan de Tweede Kamer aangeboden. In een persbericht geeft Minister Dekker voor Rechtsbescherming aan dat hij het toezicht op het collectief beheer van auteursrechten verder wil aanscherpen, maar ook ongerechtvaardigde hinder bij beheersorganisaties wil voorkomen en goed gedrag wil belonen.

Bij de discussie over de positie van het auteursrecht in de Arbeidsmarktagenda legt de Federatie twee voorstellen op tafel die naar haar oordeel financiële overheidssteun verdienen. De Arbeidsmarktagenda kan zich achter deze voorstellen scharen. Naar aanleiding daarvan kent OCW in november 70.000 euro toe aan VOI©E als uitvoerder van het onder auspiciën van de Federatie te vervaardigen project om een pilot voor een game (werktitel de contentmaker) te laten maken die kinderen in groep 7 en 8 basisonderwijs kunnen spelen om punten te verdienen voor Mediamasters 2020. Door het spelen van deze game worden kinderen zich bewust van het makerschap en het belang van auteursrecht. Het tweede voorstel betreft een plan van BREIN voor een onderzoeksproject naar het effect van een beleid van waarschuwen&informer (in plaats van directe handhaving) van uploaders van illegale content. BREIN ontvangt van OCW 71.000 euro om uitvoering te geven aan dit belangrijke onderzoek.

2020

Op 3 februari stond de Federatie In de Koninklijke Schouwburg van Den Haag stil bij veertig jaar auteursrechtbelangen. De Stichting Auteursrechtbelangen, in 2012 omgedoopt tot de Federatie Auteursrechtbelangen bestond in 2019 35 jaar. Tijdens de bijeenkomst werd teruggeblikt op de afgelopen 35 jaar en er werd vooruit gekeken op de komende vijf jaar.

Peter Boertje (vraagsteller),
Charlotte Meindersma
(dagvoorzitter).

Voorgrond: Markus Bos en
Bernard Kobes

De bijeenkomst werd afgesloten door Minister voor Rechtsbescherming Sander Dekker die aan het slot van zijn betoog Willem Wanrooij, secretaris vanaf het eerste uur, verraste met de Bronzen Krokus van het Lange Voorhout, vanwege zijn grote betekenis voor de collectieve belangenbehartiging op het terrein van auteursrecht en naburige rechten.

Foto's © Eveline van Egdom

Op 28 april treedt het Verdrag van Beijing inzake audiovisuele uitvoeringen, dat in 2012 tot stand kwam, in werking. De bescherming die in het verdrag wordt geregeld is voor Nederlandse uitvoerende kunstenaars van belang als hun audiovisuele uitvoeringen worden geëxploiteerd in andere bij het verdrag aangesloten landen dan de EU-lidstaten.

Vanaf 2014 tot 2020 beheerde de Federatie de website thecontentmap.nl met een zo volledig mogelijke container van vindplaatsen van veilig en legaal materiaal. In juni 2020 wordt de site vervangen door een nieuwe voorlichtingsportal: Kies voor legale content.

Door de COVID-19 crisis is 2020 een zwaar jaar voor de creatieve sector. De Federatie richt in de zomer het Steunfonds Rechtensector op om de totstandbrenging van (nieuwe) werken in de door de coronamaatregelen zwaar getroffen creatieve sector te stimuleren. De aan het steunfonds deelnemende VOI©E-leden (Buma, Sena, Lira, Vevam, Pictoright en Norma) hebben hiervoor 5 miljoen euro beschikbaar gesteld; dit bedrag is door de minister van OCW verdubbeld naar 10 miljoen euro.

Onderzoekers van de Universiteit van Amsterdam en de Universiteit Leiden die in opdracht van het WODC een praktijkevaluatie hebben uitgevoerd van de Wet Auteurscontractenrecht die op 1 juli 2015 in werking is gestreden, concluderen dat in de praktijk nog weinig gebruik van de wet wordt gemaakt, waarbij angst bij de makers voor verlies van opdrachten een rol speelt. Ook blijkt de door de wet in het leven geroepen geschillenprocedure nauwelijks te functioneren. Verbetering daarvan is binnen de Federatie al lange tijd onderwerp van bespreking en blijft hoog op de agenda staan. Het rapport wordt op 18 november aan de Tweede Kamer aangeboden samen met een eerste reactie van de minister, waarin de aanbevelingen in grote lijnen worden overgenomen.

Het wetsvoorstel Implementatie Auteursrechtlijn (DSM-richtlijn) wordt in mei 2020 aan de Tweede Kamer aangeboden. De platforms hebben het ministerie geadviseerd met betrekking tot vragen uit het parlement en ook gezien op welke punten zij gezamenlijk konden optreden om implementatie te bespoedigen. De Tweede Kamer stemt vóór op 17 november en de Eerste Kamer op 15 december. De datum van inwerkingtreding is in de richtlijn gesteld op 7 juni 2021. Voor de zogenaamde transparantiebepaling geldt 7 juni 2022. Het artikel dat de zogenoemde Repobel-fix regelt treedt al per 1 januari 2021 in werking.

Voor het onderwijsproject van de Federatie wordt in november 2020 een aantal minigames, 'CopyKoppie quests', over auteursrecht gelanceerd binnen de bestaande game HackShield, geproduceerd door Flavour. Het ministerie van OCW heeft in het kader van de Arbeidsmarktagenda (Platform ACCT) hiervoor een subsidie van € 70.000 toegekend.

Een project van BREIN, waarvoor eveneens in het kader van de Arbeidsmarktagenda 71.000 Euro subsidie is verleend, gaat in december 2020 van start: een communicatie- en effectonderzoek van gerichte voorlichting aan uploaders van beschermd materiaal.

2021

De wijziging van de Wet toezicht en geschillenbeslechting collectieve beheersorganisaties auteurs- en naburige rechten (Stb. 2020, 560) treedt per 1 januari 2021 in werking, met uitzondering van artikel 5aa inzake de betrouwbaarheids- en geschiktheidstoets van bestuurders en toezichthouders bij CBO's waarvan de geïnde vergoedingen per jaar meer bedragen dan 50 miljoen Euro; dat artikel treedt op 1 juli 2022 in werking. De aangepaste wet voorziet in medefinanciering van het toezicht (50%) door de onder toezicht gestelde CBO's met ingang van 2021.

Op 8 januari 2021 neemt de Federatie afscheid van Willem Wanrooij in zijn functie van uitvoerend secretaris. Willem ontvangt een liber amicorum ter herinnering.

Vanwege de aanhoudende coronacrisis maakt de minister in februari bekend dat het Steunfonds Rechtensector van de Federatie in 2021 wederom een subsidie krijgt, ditmaal van 10 miljoen Euro. De Federatie neemt tevens deel in de Taskforce Creatieve en Culturele sector, die het Ministerie van OCW adviseert.

Op 22 maart 2021 wordt een statutenwijziging doorgevoerd als sluitstuk van een gedegen discussie over de inrichting en governance van de Federatie. Het gezamenlijk voorzitterschap van de platformvoorzitters, de functie van Algemeen Secretaris en de instelling van een Vergadering van Aangeslotenen zijn nu in de statuten geformaliseerd. Paul Solleveld wordt aangesteld als Algemeen Secretaris. Op 21 september wordt een nieuw huishoudelijk reglement vastgesteld.

Na de Tweede Kamer verkiezingen in maart 2021 stuurt de Federatie in mei een uitvoerige brief aan de informateur voor het nieuwe kabinet, waarin aandacht wordt gevraagd voor een aantal actuele onderwerpen waar de platforms een gezamenlijk standpunt over innemen.

Binnen het gratis onderwijspakket 'Wijs met media omgaan' lanceert de Federatie in mei een nieuwe les rondom het thema 'de musical'. Van musicalster Vajen van den Bosch leren de kinderen dat er veel creativiteit van makers en uitvoerenden bij komt kijken om een musical te maken, en dat die recht hebben op een vergoeding voor het gebruik van hun prestaties.

De implementatiewet DSM-richtlijn (2019/790 inzake auteursrechten en naburige rechten in de digitale eengemaakte markt) treedt op 7 juni 2021 in werking. Daarmee is Nederland het eerste land dat het implementatietraject heeft afgerond. De zogenaamde transparantiebepaling dient voor 7 juni 2022 te zijn ingevoerd. Het artikel dat de zogenoemde Repobel-fix regelt is per 1 januari 2021 in werking getreden.

Ook de Implementatiewet richtlijn online omroepdiensten is tijdig in Nederlands recht omgezet en op 7 juni 2021 in werking getreden.

Op 8 juni 2021 is oud-bestuurslid Cees Vervoord overleden. Cees was als CEO van Buma/Stemra een van de initiatiefnemers van branchevereniging VOI©E. Tot 2020 was hij nog actief als voorzitter van de Stichting de Thuis kopie. In juni 2010 ontving Cees wegens zijn grote verdienste voor het collectief belang de Bronzen Krokus.

EUIPO stelt in de zomer van 2021 aan de Federatie 60.000 euro subsidie beschikbaar voor de ontwikkeling van een social media campagne met de bekende influencers Kalvijn en Blanks om het onderwijsmateriaal van de Federatie breder onder de aandacht te brengen. Deze campagne wordt in het voorjaar van 2022 gelanceerd.

In 2021 wordt een conceptwetsvoorstel tot wijziging van het auteurscontractenrecht voorbereid, dat in 2022 in consultatie zal worden gegeven aan belanghebbenden. De Federatie vertegenwoordigt binnen het Platform ACCT de sector in het overleg met de ministeries over de gedane aanbevelingen, onder meer over ontwikkelingen bij collectieve afspraken, non-usus en de bestsellerbepaling.

Minister Van Engelshoven lanceert op 1 november tijdens een feestelijke bijeenkomst in Theater de Krakeling de website Cultuurexplosie.nu, waar makers die gelden hebben ontvangen uit het Steunfonds Rechtensector hun nieuwe werk kunnen promoten zodra het beschikbaar komt. Cultuurexplosie.nu is opgezet naar een idee van de stichting NORMA die vanuit hun eigen fonds cultuurexplosie live heeft opgezet: acht online afleveringen waarin door NORMA gesteunde podiumproducties zich kunnen presenteren met een 'sneak preview'.

De EU-ministers van Economische Zaken bereiken op 25 november 2021 een akkoord over de voorstellen van de Europese Commissie inzake de Digital Markets Act (DMA) en de Digital Services Act (DSA) die samen de basis vormen van nieuwe Europese wetgeving voor de digitale economie. De kern van deze voorstellen is een betere positie voor internetgebruikers, extra toezicht op én regels voor de wereldwijd grootste online platforms en meer verantwoordelijkheden voor aanbieders van digitale diensten richting hun gebruikers.

Eind 2021 wordt het 'Convenant Blokkeren Websites' ondertekend door de Nederlandse internetaanbieders en rechthebbenden, verenigd in de Federatie Auteursrechtbelangen en Stichting BREIN, waarmee de internetaanbieders zich bereid verklaren websites die illegaal downloaden mogelijk maken gezamenlijk te blokkeren na een rechterlijke uitspraak in een procedure op initiatief van de Stichting BREIN tegen één aanbieder. Het overleg is tot stand gekomen en begeleid door de ministeries van J&V en EZK.

De eerste Vergadering van Aangeslotenen die was gepland op 6 december in Museum Beeld en Geluid Den Haag, kan helaas door de aanhoudende crisis niet doorgaan en wordt daarom beperkt tot een korte online sessie. In juni 2022 wordt de bredere bijeenkomst alsnog gehouden in museum Beeld en Geluid Den Haag.

2022

Na de lockdown kunnen theaters, bioscopen en concertzalen eind januari weer gedeeltelijk open tot 22.00 uur. De cultuursector is blij dat de weg naar heropening is ingeslagen, maar de beperkende maatregelen, zoals het tonen van een coronatoegangsbewijs, 1,5 meter afstand en een mondkapjesplicht bij het lopen, vormen nog een groot obstakel en de financiële onzekerheden blijven groot.

Het Gerechtshof Den Haag spreekt op 22 maart in het hoger beroep in de zaak HP c.s. tegen SONT en ThuisKopie uit dat 'tethered downloads', ofwel offline kopieën uit betaalde streamingdiensten als Spotify en Netflix, geen privékopieën zijn en dus niet gecompenseerd mogen worden door een thuisKopieheffing. ThuisKopie gaat in cassatie tegen deze uitspraak. Het Hof oordeelde overigens in dezelfde zaak dat privékopieën die in de cloud worden opgeslagen terecht wel onder de heffing vallen. Dat wordt twee dagen later ook bevestigd in het arrest van het EU Hof van Justitie in zaak Austro-Mechana.

Naar aanleiding van de uitspraak van het Hof Den Haag heeft de SONT een tussentijdse herziening van de thuisKopievergoedingen doorgevoerd voor de jaren 2023 en 2024, waarin de meeste tarieven verlaagd zijn.

Van 5 april tot en met 4 juli loopt een consultatie over het voorontwerp wet wijzigingen auteurscontractenrecht. Aanleiding voor het voorontwerp zijn de evaluatie van de Wet auteurscontractenrecht en een door de Tweede Kamer aangenomen motie over verplicht collectief beheer bij video on demand.

In aanloop naar Koningsdag is de door EUIPO gesubsidieerde campagne van de Federatie Auteursrechtbelangen gestart om met twee influencers, Kalvijn en Blanks, via social media aandacht te genereren

van jongeren voor het onderwijsmateriaal over auteursrecht. De Federatie biedt dit materiaal al enkele jaren met succes gratis aan voor kinderen in de groepen 6 tot en met 8 van het basisonderwijs onder de noemer "wijs met media omgaan". Mede dankzij de succesvolle campagne met Kalvijn en Blanks, die ook figureerden in de nieuwe muzikles, is het gebruik van het onderwijspakket in schooljaar 2021/22 met maar 42% gestegen, met een bereik van bijna 170.000 leerlingen die ten minste één les hebben gekregen.

De Staatssecretaris voor Cultuur verleent in april 10 miljoen subsidie aan een derde tranche van het Steunfonds Rechtensector van de Federatie Auteursrechtbelangen. Hiermee komt het totaal beschikbare bedrag voor dit steunfonds uit op dertig miljoen euro.

Na uitstel als gevolg van Covid-19 wordt op 14 juni in Beeld en Geluid Den Haag de eerste bijeenkomst voor de bij de drie Platforms aangesloten organisaties van de Federatie Auteursrechtbelangen gehouden.

Het Europees Parlement geeft op 5 juli groen licht voor zowel de Digital Markets Act (DMA) als de Digital Services Act (DSA). Met dwingende bepalingen in de DMA eist de EU voortaan eerlijker marktgedrag van de grote platforms. De DMA versterkt ook de positie van nieuwsuitgevers. Het doel van de DSA is een betere bescherming online voor bedrijven en consumenten en digitale handel makkelijker maken. De wetgeving regelt de verantwoordelijkheid en aansprakelijkheid van internetaanbieders, hostingbedrijven, online platformen, zoekmachines en marktplaatsen voor de activiteiten via hun diensten. De DMA is vanaf medio 2023 van kracht; de DSA gaat in 2024 in.

Op 11 juli bezegelt staatssecretaris Uslu van OCW in een bestuurlijk overleg afspraken tussen scholen, bibliotheken, gemeenten, uitgevers, makers en overheid over het inhalen van misgelopen leenrecht bij schoolbibliotheken of de Bibliotheek op school (dBos). Daarnaast is een duurzaam systeem voor de toekomst overeengekomen. De formalisering van deze aanpassing in de Auteurswet zal worden ingebracht in de Wet openbare bibliotheek voorzieningen.

2023

De Europese Digital Services Act (DSA) beoogt een betere bescherming van grondrechten, de aanpak van online misleiding en gebrekkige informatie, een

gelijk speelveld voor bedrijven en het makkelijker maken van digitale handel. Vanaf 17 februari 2023 moeten grote online platforms in Europa, zoals Facebook, Instagram, TikTok en YouTube en grote online marktplaatsen, al informatie over het aantal actieve gebruikers op hun website publiceren. De 19 allergrootste online platforms en zoekmachines moeten vanaf 25 augustus 2023 voldoen aan de strengste verplichtingen van de DSA, waaronder het aanpakken van illegale inhoud. In de DSA is bepaald dat aanbieders van online platforms meldingen van illegale inhoud die afkomstig zijn van een betrouwbare flagger prioritair en onverwijld dienen te verwerken en af te handelen. In Nederland krijgt onder meer stichting BREIN deze status. De ACM is de bevoegde autoriteit die kan ingrijpen bij illegale content. Vanaf 17 februari 2024 moeten de platforms volledig aan de in de gehele EU geldende DSA voldoen.

Op 2 mei 2023 gaat de Digital Markets Act (DMA) in. De DMA beschermt Europese consumenten en ondernemers, zorgt voor meer concurrentie en gemak op digitale markten en regelt beter toezicht bijvoorbeeld op fusies en overnames.

Het voorgenomen wetsvoorstel tot wijziging van het auteurscontractenrecht 'in verband met de nadere versterking van de positie van de maker en de uitvoerende kunstenaar bij overeenkomsten' met de bijbehorende memorie van toelichting is op 24 mei openbaar geworden. Het wetsvoorstel is nog niet aan de Tweede Kamer voorgelegd hangende overleg tussen betrokken partijen over een billijke vergoeding aan makers voor video on demand.

Uit het rapport 'De impact van coronasteun voor makers en uitvoerende kunstenaars' van Kantar Public blijkt dat de doelstelling van de 25 miljoen cultuursubsidie van OCW aan het Steunfonds Rechtensector van de Federatie Auteursrechtbelangen is behaald. Het geld is direct terecht gekomen bij meer dan 40.000 makers en uitvoerende kunstenaars die daardoor tijdens coronatijden aan het werk konden blijven en nieuw werk hebben gemaakt. Ook de Raad voor Cultuur rapporteerde dat de subsidies vanuit het Steunfonds Rechtensector laagdrempelig waren en als zeer positief werden geëvalueerd. In een overleg van de voorzitters van de Federatie met

staatssecretaris Uslu van OCW wordt vastgesteld dat het Steunfonds Rechtensector effectief is geweest. De CBO's die de uitvoering van het Steunfonds hebben verzorgd hebben hierop in kaart gebracht welke projecten voor structurele, directe steun aan makers en uitvoerende kunstenaars in aanmerking zouden komen. Op 5 juli biedt de Federatie aan het ministerie van OCW het 'bidbook Follow-up Steunfonds Rechtensector' aan. De reactie van het ministerie wordt uitgesteld totdat een nieuw Kabinet is gevormd.

Op 23 september 2023 overleed Kees Holierhoek op 81-jarige leeftijd. Hij was maar liefst dertig jaar lang voorzitter van stichting Lira en ongeveer net zo lang was hij bestuurslid en penningmeester van de Stichting Auteursrechtbelangen. Een markante man en een fenomeen in de wereld van het collectief beheer, die veel van blijvende waarde heeft bereikt voor auteurs. Bij zijn afscheid in december 2016 is Kees daarvoor geëerd met de Bronzen Krokus.

Binnen de Federatie is overeenstemming bereikt over een herziening van het reglement van de geschillencommissie auteurscontractenrecht. Hiermee wordt de collectieve aansluiting van exploitanten bevorderd en kan een stichting of vereniging met volledige rechtsbevoegdheid, voor zover zij de belangen van makers of exploitanten ingevolge haar statuten behartigt, een geschil namens haar achterban indienen. OCW heeft toegezegd vanaf 2024 de vaste kosten van de geschillencommissie te subsidiëren.

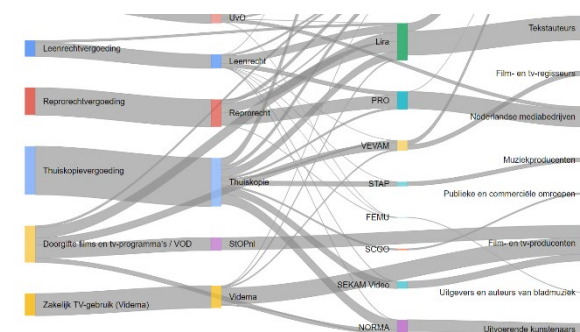
Grote streamingdiensten die in Nederland actief zijn, moeten 5 procent van hun jaaromzet gaan investeren in Nederlandse audiovisuele producties zoals series, films en documentaires. Op 31 oktober stemt de Eerste Kamer in met dit wetsvoorstel van staatssecretaris Uslu (Cultuur en Media). De wet gaat in op 1 januari 2024. Dankzij de investeringsverplichting komt er structureel meer geld beschikbaar voor het maken van Nederlandse AV-producties en neemt het aanbod van Nederlandse verhalen toe op streamingdiensten.

Begin december bereikt de EU in Brussel een voorlopig politiek akkoord over de AI Act. Dit zijn Europese eisen en kaders voor kunstmatige intelligentie, die een steeds grotere rol speelt in de maatschappij en economie. De

afspraken worden nog nader uitgewerkt en vastgelegd in wetteksten, onder meer het principe dat AI-ontwikkelaars bij het trainen van hun modellen de auteursrechtwetgeving moeten naleven.

2024

Ten behoeve van rechthebbenden en andere stakeholders presenteert VOI©E in januari op haar website een schematisch inzicht in de collectieve geldstromen. Per geldstroom is te volgen hoeveel is geïncasseerd, welke kosten zijn gemaakt, of en hoeveel geld wordt besteed voor het algemeen belang van de betreffende groep rechthebbenden, hoeveel wordt verdeeld via buitenlandse cbo's en welk aandeel rechtstreeks door de Nederlandse cbo's wordt uitgekeerd aan welke rechthebbenden.

Vanaf 17 februari 2024 moeten in Nederland en Europa veel gebruikte onlinemarktplaatsen, sociale netwerken en platforms om content te delen zoals video's, volledig aan de in de gehele EU geldende DSA voldoen. Het gaat om populaire platforms als Facebook, Instagram, TikTok en YouTube, en in Nederland platforms als Marktplaats.nl en bedrijven als Bol.com.

Nadat de onderhandelingsdelegaties van makers en exploitanten op 26 maart op hoofdlijnen overeenstemming hebben bereikt over een proportionele billijke vergoeding voor de exploitatie van filmwerken via video on demand, is het wetsvoorstel tot aanpassing van de Wet auteurscontractenrecht op 15 april bij de Tweede Kamer ingediend. Hierin wordt onder meer wettelijk verankerd dat een vereniging van makers en exploitanten collectieve

afspraken kunnen maken over alle rechten en verplichtingen uit het auteurscontractenrecht. Een collectief onderhandelde vergoeding wordt dan vermoed billijk te zijn; in het geval van een overdracht van beschikbaarstellingsrecht door de maker aan de filmproducent wordt de vergoeding alleen vermoed billijk te zijn als deze passend is en in verhouding staat tot het gebruik dat van het recht wordt gemaakt. Verder kunnen bij algemene maatregel van bestuur exploitanten die met publieke middelen worden gefinancierd, worden verplicht zich aan te sluiten bij de geschillencommissie auteurscontractenrecht.

In de Memorie van Toelichting bij het wetsvoorstel tot aanpassing van de Wet auteurscontractenrecht worden collectieve onderhandelingen gestimuleerd over exploitatiecontracten. De Federatie neemt als deelnemer aan de werkgroep Auteursrecht van het Platform ACCT het voortouw om zogenaamde 'auteursrechttafels' te faciliteren, waarin voor een aantal sectoren met betrokken partijen kan worden onderzocht of collectieve afspraken mogelijk zijn.

Diverse organisaties van producenten en uitgevers hebben zich medio 2024 collectief aangesloten bij de geschillencommissie auteurscontractenrecht; andere staan op het punt dat te gaan doen. Eerdere drempels voor collectieve aansluiting door exploitanten zijn weggenomen na reglementaire aanpassingen die binnen de Federatie in nauw overleg met betrokken partijen tot stand zijn gekomen. Het nieuwe reglement is per 1 januari 2024 in werking getreden.

Op 9 september vindt in de Koninklijke Schouwburg te Den Haag een feestelijke jubileumviering plaats naar aanleiding van het 40-jarig bestaan van stichting Auteursrechtbelangen en 25 jaar BREIN, waarin tevens afscheid wordt genomen van Tim Kuik die dit jaar met pensioen gaat.

2025

Het wetsvoorstel versterking auteurscontractenrecht wordt, nadat de Tweede Kamer het voorstel op 5 december 2024 als hamerstuk heeft afgedaan, ook door de Eerste Kamer aangenomen. Daarmee kan de herziene wet per 1 januari 2026 in werking treden. De Federatie geeft in 2025 uitvoering aan de twee opdrachten die zij in het kader van de flankerende maatregelen op zich heeft genomen: het entameren van collectieve afspraken via zogenoemde Auteursrechttafels en het bevorderen van collectieve aansluitingen van exploitanten bij de Geschillencommissie auteurscontractenrecht.

In 2025 gaan vier Auteursrechttafels van start: met muziekuitgevers, muziekproducenten, uitgevers van algemene boeken en omroepen. Nadat per 1 januari 2024 het reglement van de Geschillencommissie auteurscontractenrecht is aangepast om collectieve aansluiting van exploitanten mogelijk te maken, kan in 2025 worden vastgesteld dat de exploitanten die lid of aangesloten zijn bij organisaties die samenwerken in PCMI zich collectief bij de Geschillencommissie auteurscontractenrecht hebben aangesloten.

De impact van artificial intelligence op de creatieve sector beheerst bijna alle discussies over de toekomst van deze sector en over de bescherming van auteursrecht en naburige rechten. De in 2024 aangenomen Europese richtlijn (Act) treedt gefaseerd in werking. Sinds 2 augustus zijn de verplichtingen voor aanbieders van general-purpose AI (GPAI)-modellen van kracht in de EU. Aanbieders moeten informatie geven over de training van hun modellen, auteursrechten respecteren en voldoen aan transparantie-eisen. BREIN haalt twee generatief AI taalmodellen offline die waren getraind op vele miljarden tokens aan Nederlandstalige literatuur, nieuws en studieboeken. Vanuit de Tweede Kamer wordt een initiatiefwet in consultatie gegeven om iedereen een naburig recht te verlenen om deepfakes van stem of uiterlijk te verbieden of toe te staan.

Een door VOI©E uitgevoerd onderzoek naar het toezicht op collectief beheer in Europa bevestigt dat de elders in Europa actieve collectieve beheersorganisaties een minder in de beleidsvrijheid ingrijpende vorm van toezicht ervaren. Naar de mening van VOI©E is daar ook in Nederland geen aanleiding meer voor en is het voor een gelijk speelveld in Europa van belang dat de Nederlandse wet geen aanvullende bepalingen meer heeft ten opzichte van de Europese richtlijn over het toezicht. Het zbo-Evaluatierapport over het College van Toezicht Auteursrechten (CvTA) is voor het ministerie van JenV aanleiding voor een initiatief tot een nieuwe wet over het collectief rechtenbeheer en toezicht. De Federatie spreekt steun uit voor een nieuw toezichtstelsel zonder nationale koppens op de Europese richtlijn, zonder preventief toezicht en met waar mogelijk marginaal, risicogericht en proportioneel toezicht, gebaseerd op vertrouwen in zelfregulering en interne toezichthouders.

In opdracht van het ministerie van OCW onderzoekt PBLQ de mogelijkheden voor wettelijke facilitering van webharvesting door erfgoedinstellingen. Voor de juridische en praktische aspecten rond het auteursrecht wordt ook de Federatie geraadpleegd. In zijn beleidsreactie van 2 oktober geeft de minister van OCW aan voornemens te zijn webharvestingactiviteiten wettelijk te faciliteren. Dat vraagt nog wel de nodige voorbereidingen. Het streven is om het wetstraject eind 2029 af te ronden.

Uit nieuw onderzoek naar de economische betekenis van het auteursrecht, uitgevoerd door SEO in samenwerking met het Instituut voor Informatierecht, blijkt de grote economische omvang van auteursrechtrelevante industrieën stabiel over de tijd. Uit het onderzoek over 2022 blijkt dat auteursrechtrelevante industrieën 60 miljard euro bijdragen aan de toegevoegde waarde van de Nederlandse economie, goed voor 6,0 procent van het bruto binnenlands product. De bijdrage aan de werkgelegenheid bedraagt 8,1 procent van alle voltijdsequivalenten in Nederland. Daarmee behoort de auteursrechtsector nog altijd tot een van de grotere economische sectoren van het land.

Op grond van de Europese Digital Services Act verkrijgt BREIN de “trusted flagger” status, waardoor online platforms verplicht zijn om meldingen van BREIN over illegaal aanbod met voorrang te behandelen.

De lessen

Wat komt er kijken bij een film of tv-programma?

Start →

Het onderwijsproject Wijs met Media Omgaan van de Federatie, waarin het belang van bescherming van auteursrechten en naburige rechten aan bod komt, is verder uitgebouwd op het in 2024 gelanceerde platform wijsmetmediaomgaan.nl met een nieuwe les over wat allemaal komt kijken bij het maken van een tv-programma of film. In het eerste schooljaar stijgt het bereik van het nieuwe platform met ruim 34 procent.

Bestuurders Auteursrechtbelangen 1984 – heden

Veel dank gaat uit naar alle bestuursleden die zich door de jaren heen hebben ingezet om de in dit overzicht genoemde activiteiten en resultaten van de stichting tot stand te brengen:

	toetreding	uittreding
Rob Stuyt	1984	2012
Willem Wanrooij	1984	2020
Jan Verhagen	1984	1991
Laurens van Krevelen	1984	1992
Karel Berkhout	1984	1988
Robert Veltman Fruin	1984	1998
Jaap van Rij	1986	1986
Huib de Graaff	1986	1988
Paul Steinhauser	1989	2000
Gerrie Heevel	1991	2004
Robbert Vrij	1992	2002
Kees Holierhoek	1998	2015
Fleur Botman	2000	2007
Irene Konings	2001	2002
Wisso Wissing	2001	2004
Monica van Leest	2002	2002
Hans Verploeg	2002	2005
Michel Frequin	2002	2008
Hans Kosterman	2003	2010
Kees Berendsen	2004	2004
Tim Erpenbeek de Wolff	2004	2008
Hedy Bollen	2004	2009
Peter Pex	2008	2009
Pieter van Empelen	2008	2009
Fiona Vening	2008	2010

	toetreding	uittreding
Aad Kosto	2008	2012
Gerrit Jan Wolffensperger	2008	2012
Milan ter Weijden	2009	2012
Erwin Angad-Gaur	2009	-
Caspar de Kieffe	2010	-
Geert Noorman	2010	2014
Anouk Siegelaar	2012	2014
Pim van Klink	2012	2018
Marjan van der Haar	2012	2018
Paul Solleveld	2012	2020
Job Cohen	2012	2018
Anja Kroeze	2012	2018
Lotte Sluijser	2014	2014
Janne Rijkers	2014	2016
Michiel Kramer	2015	2016
Jan Hilbers	2016	2019
Cees Vervoord	2016	2020
Martijn David	2016	-
Wim van Limpt	2018	2018
Arie Landsmeer	2018	-
Fred Teeven	2019	-
Markus Bos	2019	2022
Annemarie van Toorn	2020	-
Vincent van den Eijnde	2020	2021
Anne de Jong	2021	-
Felix Rottenberg	2021	-
Bernard Kobes	2023	2025

